

Пілот пераацаніў свае сілы (стар. 2) Сіротаў заносяць у банк (стар. 2)
Чаму беларусы не стануть ічаслівымі пры цяперашнім презідэнце (стар. 4)

СВАБОДА

Пятніца, 12 верасня 1997 г.

№ 101

Кошт свабодны

Тэракт у Мінску

Беларускае вызвольнае войска бярэ адказнасць за выбух у будынку Савецкага суда Мінска. Пост фактум

Па сутнасці, упершыню ў Мінску адбыўся сапраўдны тэракт. Дзякую Богу, ахвяраў ці пачыненых няма, але велізарная выбойна ў сцене судовага будынка і больш двацаці выбітых вонкай, у tym ліку ў жылым доме насупраць, падцяярджаючы з усей відавочнасцю сур'ёзнасць здарэння. Хто гэта зрабіў: адзіночка ці цэлая арганізацыя тэратасты? На момант падлісання нумара ў друк адказнасць за акцыю ўзяла на сябе толькі так званае Беларускае вызвольнае войска, але не выключаючы, што ў тэракта могуць з'явіцца і іншыя аўтары. Ва ўсякім разе, калі аб здарэнні спачатку паведамляе дзяржайнае радыё, а ўжо потым аўт'яляеца «адказны» — ягоны прыклад можа ўзяць мноства іншых ахвотнікаў паднімь рэйтынг. Праўда, усе яны будуць выглядаць гэтак жа падазронна: сапраўдны тэрарыст бярэ адказнасць за тэракт адразу ж, а не праз пайдун.

Па звестках міліцыі, выбух па адрасе Лагойскі тракт, 3, адбыўся без дзвона хвілін шэсць гадзін раніцы ў аўторак. Гримнула настолькі моцна, што чуваць было ў мікрараёне «Зялёны Луг». Як распавядаюць жыхары дома № 1 па Лагойскім тракце, на працягу першых дзесяці хвілін сітуацыя пад іх вонкамі нагадвала тэлерэпаратах з Ізраіла або Алжыру: калі дзесяці міліцыйскіх машын, бегаючы людзі ў самай рознай вопратцы, сірэны специальных эліваючы з ровам сігналізацыі. Да месца здарэння пачыніліся «гледачы». Пакуль міліцыя не ўзяла будынкі суда ў шчыльнае кола, кожны мог бачыць выбойну ў сцене памерам прыкладна метр на метр. Невядомы тэрарыст засунуў сваю «бомбу» ў аўтапулену вентыляцыйнага канала, разбурана сцяна пакоя, дзе знаходзілася мэбля, што належыць суду Мінскага раёна. Пагодзімся: на спробу знічэння судовых дакументаў не падобна.

Зрэшты, не трэба сплюшчацца з высновамі. Пруслухаемся да меркаваннямі следчых органаў. Па дадзеных прэс-цэнтра МУС, следчая брыгада пачала распрацоўваць

На здымках: на месцы выбуху ў будынку Савецкага райсуда г. Мінска.

дзве асноўных версіі: крымінальную (помста або папярэджванне суддзяў з боку крымінальных аўтарытатаў) ды тэхнічную (выбух нейкага абсталівання ў падвале суда). Цікава, што тэхнічнай версіі аддавалася перавага, бо не было знайдзенія нікага элемента магчымага выбуховага прыстасавання: ані правадоб'ё, ані фрагмента радыё ці гадзіннікавага механізму. Аднак, акрамя сантэхнікі, у падвале будынка суда нікага абсталівання не было — ні газавых трубаў, ні балонаў з кіслародам. Чаму ж там узрывацца? На гэтае лагічнае пытанне журналістаміліцыянты разводзяць рукамі і ўпарты працягваюць аддаваць перавагу тэхнічнай версіі. Міжтым спецыялісты па выбуховых прыстасаваннях сцвярджаюць, што ў якасці ўзрывачукт маг быць выкарыстаны пластык, які да мінімуму зінажае наяўнасць розных «фрагментат». Праўда, да авбяшчэння выніку экспертызы аб выкарыстанні пластыку гаварыць рана.

Крымінальная версія гэтаксама мае моцныя, тاک і відавочна сл-

быя бакі. Уявіць, што нехта з бандытамі вырашыў запалохаць суддзяў, магчыма. Раённыя суды цяпер разглядаюць самыя сур'ёзныя справы і часам нават выносяць смяротныя прысуды. Але эффект ад выбуху, што адбыўся на Лагойскім тракце, яўна не той, на які мог бы разлічваць сапраўдны крымінал.

Ды, як сказаў Генадзь Дашук, выконваючы абавязкі старшины

Савецкага раённага суда, ягоныя калегі не атрымоўвалі ні пісьмовых, ні тэлефонных пагроз.

Заставацца яшчэ палітычная версія, якую старанна абыходзяць, як прадстаўнікі міністэрства ўнутраных справаў, так і афіцыйныя сродкі масавай інфармацыі. Яе сутнасць не ў тым, што бомбу падклалі менавіта па адрасе Лагойскі тракт, 3. Хутчэй за ўсё

суд стаў аб'ектам тэракту як месца, якое ўласцівле адначасова дзяржаўную ўладу і закон (або беззаконне). Відаць, да таго і да другога нехта выказвае прэтэнзіі. Сапрауды, у апазіцыі і яе прыхільнікамі ўсё больш падстай разглядаць нашыя суды як інстытут абароны не закону, а канкрэтнай асобы пры ўладзе.

Нарэшце нельга выключыць магчымасць таго, што акцыю арганізавала адна з шматлікіх дзяржаўных спецслужб, якія зацікаўлены ў стварэнні нарушансі ў краіне. Істрыя пошуку ворагаў, аўтараў выбуху і замахаў на прэзідэнта для некаторых сілавікоў — адзінай магчымасць апраўдаць сваё існаванне.

Напрыканцы аб тым, як адбывалася «прызнанне» ў адказнасці за выбух. Цяпер ужо вядома, што ў сераду па двух тэлефонах (як меншыя) невядомы мужчына паведаміў па-беларуску пра тэракт. І заявіў, што адказнасць за яго бярэ Беларускае вызвольнае войска. Эту інфармацыю прымалі прыкладна ў адзін час у рэдакцыі газеты «Імя» і ў нашай СВАБОДЗЕ. У абедвух выпадках склалася ўражанне, што голас быў запісаны на магнітафонную стужку і з яе пракручаны па телефоне. У дадатак да тэлефоннага паслання ў рэдакцыю СВАБОДЫ была падкінутая паперка, якую мы зауважылі толькі ў канцы працоўнага дня. Вось яе тэкст: «Мы, Беларускае Вызвольнае Войска, бярэм на сябе адказнасць за выбух ля будынка Савецкага суда м. Мінска. Патрабуем: Узнавіць дзеяньне Канстытуцыі 1994 года. Спніцы судовы пераслед па палітычным матывам. Свабоду палітычным зняволеным. Свабоду Паўлу Шараменту. Папярэджаем апошні раз паслугачоў рэжыму Лукашэнкі: за анатызаконныя дзеяньні яны будуць пакараныя асабістам. Жыве Незалежная, Дэмакратичная Беларусь!»

Зауважым, што пасланне падобнага зместу СВАБОДА атрымавала і пасля выбуху на газапровадзе пад Уздой 30 красавіка (СВАБОДЫ, № 47). З тых часоў не з'явілася пацверджання, што Беларускае вызвольнае войска сапрауды існуе і сапрауды мае дачыненне да газапровада. Аднак стыль, у якім «войска» бярэ адказнасць за чарговыя гучны інцыдэнты у Беларусі, на дзіве адноўкавы.

Алег ГРУЗДЗІЛОВІЧ

У Гомелі лютуе менінгіт

Другі месяц у Гомелі
працягваецца эпідэмія
серознага менінгіту.

Шпіталізавана 226 чалавек,
сярод якіх 80 працэнтаў —
дзяцей.

Захворванне выклікана ма-
лавядомай стравнікава-кішеч-
най інфекцыяй, якая трапляе
разам з вадаправоднай водай.
Гамельчане п'юць рачную воду,
якая частковая перамешваеца
з артэзянскай.

Для прафілактыкі захворван-
ня павялічаная доза хларыра-
вання вадаправоднай воды, рэ-
камендуецца перад ужываннем
воду гатаўваць, а гародніну і са-
давіну абдаваць кіпенем.

Медыкі пакуль не ведаюць,
як будзе развівацца сітуацыя ў
бліжэйшы час. На ўсякі выпа-
данак для хворых на менінгіт за-
рэзэрваваная гарадская інфек-
цыйная бальніца. Яшчэ адна
лячэбніца Гомеля перапрафіля-
ваная пад інфекцыйную.

Па некаторых звестках, па-
добная інфекцыя зафіксавана
і ў Слуцку, аднак у Слуцкай са-
непідстанцы не пацвердзілі гэ-
тую інфармацыю.

Мікола ВАЙТОВІЧ

Дзяўчынка памерла ад голаду

У рэанімацыйным
аддзяленні Віцебскай
абласной бальніцы
памерла дзяўчынка

Света Ярашонак, ёй быў
ўсяго годзік. Дыягназ —
галоднае знясленне.

Яе двухгадовага брата Ар-
цёма медыкі ўратавалі, але ён
настолькі слабы, што не можа
хадзіць.

Муж і жонка Ярашонак, не ма-
ючы ні работы, ні даху над га-
лавой, жабравалі на вуліцах
райцэнтра Глыбокае. І справы
да іх нікому не было да таго
часу, пакуль малыя не дайшлі
зусім. Гарадскія ўлады схамя-
нуліся, калі было ўжо запозна-

Антон ГРЭЧКА

Замах не адбыўся, ёсць ахвяры

Гісторыя з «замахам на Лука-
шэнку ў Літве» з анекдота пера-
растает у вялікі скандал. Усе сем
службоўцаў Дабраахвотнай аховы
краю (SKAT), якіх падазрэвалі ў
арганізацыі замаху, выпушчаны
з-пад варты без усялякіх аভі-
вачанняў. З заявай міністэрства
ўнутраных справаў Літвы вынікае,
што гэта была яўная правакацыя,
а міністр Жэміяліс не выключае,
што гэтую акцыю рыхтавалі спе-
цслужбы Расіі.

Гары КУМАНЕЦКІ
Падрабязнасці ў наступным
нумары

РАЗБОРКІ

Кантралёры Шэймана трасуць фінансы Агальца

Савет бяспекі працягвае праверку фінансавай дзейнасці міністэрства ўнутраных справаў Белаурсі. Над гэтым

сілавым ведамствам не задавальняюць кіраўніцтва Савета бяспекі, і контралёры Шэймана ўзялі-
ся за фінансавыя справы МУС.

Начальнік фінупраўлення міністэрства Сяргей Канстанцінавіч сказаў,

што праверка пачалася падчас яго адвачынкі, і яму не прад-
ставілі ніякіх дакументаў.

Кіраўнік прэс-службы Савета бяспекі Васіль Баранаў распавёў

аднаго высокапастаўленага чыноўніка КДБ супрацоўніка МУС

правялі вобыск. Трэні паміж сі-

лаўвымі ведамствамі не задавальняюць кіраўніцтва Савета бяспекі, і контралёры Шэймана ўзялі-
ся за фінансавыя справы МУС.

Начальнік фінупраўлення міністэрства Сяргей Канстанцінавіч сказаў,

што праверка пачалася пад-

час яго адвачынкі, і яму не прад-

ставілі ніякіх дакументаў.

Кіраўнік прэс-службы Савета бяспекі Васіль Баранаў распавёў

аднаго высокапастаўленага чыноўніка КДБ супрацоўніка МУС

правялі вобыск. Трэні паміж сі-

лаўвымі ведамствамі не задавальняюць кіраўніцтва Савета бяспекі, і контралёры Шэймана ўзялі-
ся за фінансавыя справы МУС.

Начальнік фінупраўлення міністэрства Сяргей Канстанцінавіч сказаў,

што праверка пачалася пад-

час яго адвачынкі, і яму не прад-

ставілі ніякіх дакументаў.

Кіраўнік прэс-службы Савета бяспекі Васіль Баранаў распавёў

аднаго высокапастаўленага чыноўніка КДБ супрацоўніка МУС

правялі вобыск. Трэні паміж сі-

лаўвымі ведамствамі не задавальняюць кіраўніцтва Савета бяспекі, і контралёры Шэймана ўзялі-
ся за фінансавыя справы МУС.

Начальнік фінупраўлення міністэрства Сяргей Канстанцінавіч сказаў,

Сталі вядомыя прычыны катастрофы самалёта СУ-17, які разбіўся сёлета 19 траўня пад Баранавічамі

Пілот пераацаніў свае сілы

У выніку катастрофы СУ-17, які належыа Баранавіцкаму авіярамонтнаму прадпрыемству міністэрства абароны, загіну пілот — начальнік станцыі лётных выпрабаванні падпалкоўнік Сяргей Паграбан. Паводле звестак, яго агульны налёт на самалётах розных тыпах складаў каля 3 тысяч гадзін. На чацвёртай хвіліне палёту пілот пачаў выконваць адну з фігураў вышэйшага пілатажу, аднак самалёт «зайшоў у гарызантальны штопар» і з вышыні прыкладна 3 тысяч метраў зваліўся на зямлю ў 100 метрах ад назіральнага пункту і ў 50 метрах ад чыгункі. Пасля падзення самалёта, які меў практична поўную запраўку, узарваўся.

Паводле звестак з канфідэнцыйных крыніцаў, прычынай катастрофы, хутчэй за ёсё, паслужыла пераацэнка пілотам магчымасці лятальнага апарату і сваіх. Падпалкоўнік Сяргей Паграбан паспрабаваў выканаць на СУ-17 такія фігуры вышэйшага пілатажу, на якіх гэты лятальны апарат не здольны. У выніку пілот загінуў, а Узброеныя сілы пазбавіліся адзінага (!) самалёта згаданай мадыфікацыі.

Трагізм сітуацыі яшчэ і ў тым, што за падзеннем самалёта на зіралі сыны падпалкоўніка С.Паграбана, адзін з якіх — афіцэр беларускіх Ваенна-паветраных сіл — праходзіць службу ў Мачулішчах пад Мінскам і прыехаў напярэдадні да бацькі.

Трэба думаць, камандаванне Узброенных сіл Беларусі не абнародавала вынікі работы камісіі з этычных меркаванняў.

БелаPLAN

Вячорку апраўдалі ў другі раз

У аўтарак калегія Мінскага гарадскога суда пацвердзіла рашэнне суда Цэнтральнага раёна аб апраўданні намесніка старшыні БНФ Вінцку Вячорку.

Нагадаем, што сп. Вячорка аўбінаваўся ў «аказні ціску на работніка міліцыі» падчас правядзення мітынгу 24 сакавіка 1996 г. На мітынгу з нагоды Дня Незалежнасці В.Вячорка некалькі разоў зварнуўся праз мегафон да падпалкоўніка міліцыі Дразда і патрабаваў вызваліць затрыманага студэнта. Суддзя Аляксандар Брагін разабраўся ў матэрыялах справы і 13 чэрвеня прышоў да высновы, што ў дзеяннях Вячоркі не было складу злачынства. Але прокуратура абскардзіла прыгавор. Гарадскі суд пацвердзіў рашэнне раённага.

На думку Вінцку Вячорку, у гэтым выпадку гарадская судовая калегія «прайвіла цхавану салідарнасць з судом раённым». Сп. Вячорка лічыць, што рашэнне аб узбуджэнні супраць яго крымінальнай справы прымалі чыноўнікі нізкага рангу, бо каля 6 інцыдэнтаў сыходзілі з прэзідэнцкай адміністрацыі, разлічваць на апраўданы прыгавор не выпадала б.

Альгерд НЕВЯРОЎСКІ

Адзін Фелікс — два вянкі

Досыць арыгінальна адзначылі ўчора 120-годдзе з дня нараджэння стваральніка савецкай палітычнай паліцыі Фелікса Дзяржынскага актыўністы Народнага Фронту.

У 12 гадзінай да бюста «жалезнага Фелікса», што ля праспекта Скарыны ў Мінску, 33-гадовы Iгар Лазарчук усклаў вянок з надпісам «Галоўнаму кату камуністычнага рэжыму». Побач з вянком ад апазіцыі пад помнікам ляжы яшчэ адзін — «От руководства и сотрудников КГБ». Акцыя працягвалася прыкладна 5 хвілінаў, пасля чаго нашчадкі «рыцара рэвалюціі» пасадзілі Лазарчука ў варанок і павезлі ў пастарунак — складаць пратакол за дробнае хулиганства.

Як стала вядома, падобная акцыя планавалася правесці каля помніка Дзяржынскаму і ў іншых гарадах краіны.

Альгерд НЕВЯРОЎСКІ

ПЕРАМОВЫ

Лагічны вынік

Спеціяльны прадстаўнік Еўрасаюза па Беларусі Аад Коста неаднаразова падкрасліваў, што перамовы паміж Вярхоўным Саветам і адміністрацыяй Лукашэнкі пры пасрэдніцтве Еўрапейскага Саюза могуць быць працягнутыя толькі на аснове Канстытуцыі 1994 г. Яшчэ на мінуўшы год Еўрасаюз працягнуўся з брытанскім амбасадаму, што Антановіч згадаўся амбяркоўваць Канстытуцыю 1994 г., і ў выніку дэлегація ЕС прыбылі ў Мінск, каб 9 верасня пачаць чацвёрты раунд перамовы. Аднак гэта гэта не адбылося. Нагадаем: I.Антановіч на прэс-канферэнцыі 8 верасня заявіў, што яму не ўдалося «ўзгандзіць далейшы фармат перамовы».

Беларускія палітыкі каментуюць сітуацыю

Намеснік старшыні Вярхоўнага Савета, кіраўнік дэлегаціі ВС на перамовах Генадзь КАРПЕНКА:

— Зразумела: з боку рэжыму прыме рашэнні не Антановіч, а Лукашэнка, непрадказальнасць якога вядомая. Дзеянні Лукашэнкі з пункту гледжання здаровага сэнсу растлумачыць немагчыма, і гадаць, што стукне яму ў галаву, — справа няждзячная. Мы, са свайго боку, гатовыя весці перамовы на тых прынцыпах, якія прапанаваў Еўрасаюз. Рабочая група Вярхоўнага Савета амбэр-

каўала кампрамісы па змяненні Канстытуцыі, на якія мы гатовыя пайсці. Натуральна, гэтыя кампрамісы не будуть накіраваныя на амбажаванні незалежнасці галінаў улады, правоў і свабодаў чалавека.

Намеснік старшыні АБ'яднанай грамадзянскай партыі Анатоль ЛЯБЕДЗЬКА:

— Перамовы не маюць перспектывы, бо ў аснове любога перамовынага практэсця ляжыць кампраміс. Рэжым не можа і не хоча ісці на якія кампрамісы. Але Вярхоўны Савет павінен быў уд-

КАДРЫ

Сіротаў заносяць у банк

Пры міністэрстве адукацыі створаны Нацыянальны цэнтр усынаўлення, які размісціўся ў Мінску (вул. Платонава, 22). Па словаў дырэктара цэнтра Вольгі Карабань, новая структура, у якой будуть працаўца 15 чалавек, павінна ўпардакаваць працэдуру усынаўлення і «павысіць попыт на дзяцей у грамадзян Беларусі».

У нашай краіне налічваецца больш за 20 тысяч сіротаў, якія страпаўлюць у банк дадзеных Нацыяльнага цэнтра. Прыйёмныя бацькі з любога населенага пункта нашай краіны могуць выбраць сабе дзіця з дапамогай цэнтра, атрымаўшы падрабязную інфармацыю, уключаючы колер вачей і валасоў.

У мінулым годзе прытулак у беларускіх сем'ях знайшоў толькі 586 сіротаў. У Брэсцкай вобласці існуе чарга з сэм'яў, якія хочаць зайдзіць у прыйёмнага сына ці дачку.

Найбольш сіротаў у Гомельскай і Віцебскай абласцях, дзе дзіцячыя дамы і школы-інтэрнаты пераполненыя. Нацыянальны цэнтр таксама стварае банк дадзеных пра сем'і, якія жадаюць усынаўіць дзіця. Папярэдне яны павінны прайсці навучанне ў псіхолога і юрыста, што адначасова стане своеасаблівым тэстам. Характэрна, што беларускія сем'і імкніцца выбраць здаровае дзіця і пажадаць з іншай мяжы.

Паводле беларускага заканадаўства, тая дзяржава, грамадзянамі якой з'яўляюцца прыйёмныя бацькі, павінна гарантаваць на працу трох першых гадоў кантроль за ўмовамі жыцця і развіцця прыйёмнага дзіцяці з нашай краіны. Апошнюю дзяцінку дасылацца два разы на год у Нацыянальны цэнтр усынаўлення. Акрамя таго, дзіця бяруць на ўлі ў беларускай консультскай установе, супрацоўнікі якой у любы момант маюць права патэлефанаваць альбо наведаць прыйёмную сям'ю. Пакуль нікіх наражанняў на замежных прыйёмных бацькі не наступала. Закон, аднак, не прадугледжвае кантроль за лёсам і выхаваннем дзяцей, якіх усынаўляюць грамадзянамі нашай краіны. Дзяржава разгружает пераўнену дзіцячыя установы, скідае дзіця са сваіх пляч і забывае-ца на іх.

Цяпер Нацыянальны цэнтр усынаўлення працуе з дзяржай-нымі установамі са Швецыі, Даніяй, Бельгіяй, ЗША і ФРГ.

Разглядаецца ў цэнтры першая справа, якая паступіла з tryбунала Італіі. Як уж пісала СВАБОДА, сям'я віцэ-старшыні палаты дэпутатаў італьянскага парламента Клемента Мастьэла хоча ўдзарыць выхаванку Пастаўскай школы-інтэрната. Па гэтаі прыватнай справе пан Мастьэла павыдаваў вісной у Беларусі і нават супстракаўся з прэзідэнтам Лукашэнкам, які паабяццаў паскорыць удачарэнне.

Паводле беларускага заканадаўства, тая дзяржава, грамадзянамі якой з'яўляюцца прыйёмныя бацькі, павінна гарантаваць на працу трох першых гадоў кантроль за ўмовамі жыцця і развіцця прыйёмнага дзіцяці з нашай краіны. Апошнюю дзяцінку дасылацца два разы на год у Нацыянальны цэнтр усынаўлення. Акрамя таго, дзіця бяруць на ўлі ў беларускай консультскай установе, супрацоўнікі якой у любы момант маюць права патэлефанаваць альбо наведаць прыйёмную сям'ю. Пакуль нікіх наражанняў на замежных прыйёмных бацькі не наступала. Закон, аднак, не прадугледжвае кантроль за лёсам і выхаваннем дзяцей, якіх усынаўляюць грамадзянамі нашай краіны. Дзяржава разгружает пераўнену дзіцячыя установы, скідае дзіця са сваіх пляч і забывае-ца на іх.

Цяпер Нацыянальны цэнтр усынаўлення працуе з дзяржай-нымі установамі са Швецыі, Даніяй, Бельгіяй, ЗША і ФРГ.

Разглядаецца ў цэнтры першая справа, якая паступіла з trybuнала Італіі. Як уж пісала СВАБОДА, сям'я віцэ-старшыні палаты дэпутатаў італьянскага парламента Клемента Мастьэла хоча ўдзарыць выхаванку Пастаўскай школы-інтэрната. Па гэтаі прыватнай справе пан Мастьэла павыдаваў вісной у Беларусі і нават супстракаўся з прэзідэнтам Лукашэнкам, які паабяццаў паскорыць удачарэнне.

Мікола ВАЙТОВІЧ

З туманнага Альбіёну ў Асіповічы

Дабрачынны груз коштам амаль у 25.000 фунтаў стэрлінгаў прыйшоў у горад Асіповічы Магілёўскай вобласці з Брытаніі.

Лекі, медыцынчае аbstаляванне, хары і адзенне накіраваны рабальныцы, дзіцячаму дому і школе-інтэрнату. Пра слабых і нямоглых у Беларусі паклапаціся члены англійскага дабрачыннага таварыства «Медыцына і Чарнобыль».

Іван ЗАСАДА

Мінскія аўтобусы даўжэюць

Мінскі аўтамабільны завод наўчыўся рабіць дойгія аўтобусы «гармонікі».

На спецыялізаванай выставе «Магістраль-97» ў Мінску аб'яднанне МАЗ прадставіла сваю новую распрацоўку — узор гарадскога пасажырскага аўтобуса МАЗ-105. Даўжыня новага здвоенага аўтобуса — 18 метраў; гэта на 2 метры перавышае даўжыню звычнага нам венгерскага «Ікаруса». Аўтобус можа везіць адуразу 200 пасажыраў.

Пасля правядзення выпрабаванняў (прыкладна ў пачатку 1998 года) вытворчасць гэтай мадэлі будзе паставлена на канвеер. Арыенціровачная цэна аднаго аўтобуса МАЗ-105 — каля 150 тысяч долараў ЗША.

БелаPLAN

Не дакупіцца

Чарговая спроба магілёўскай вертыкалі самой правесці аўкцыён на продажы камунальнай маёмасці скончылася правалам.

СВАБОДА паведамляла, як паспяхова прайшоў продаж маёмасці пры ўдзеле Міжнароднай фінансавай карпарацыі. Тады скупілі амаль усё і на мільярды рублёў. А цяпер за тыдзень прайшло 2 аўкцыёны, на якіх прададзена толькі 3 лоты з 16! Пакупнікі знайшлися на свініарнік, склад і недароблены будынак.

Спеціялісты адзначаюць галоўную прычыну ўсіх няўдач — высокія першапачатковыя кошты. З запланаваных на гэты год 16 аўкцыёнаў адбылося толькі 5. На астатнія не набралі заявак.

Сымон ГЛАЗШТЭЙН

З ВІЛЬНІ

Свята нашай песні на Віленшчыне

Беларуская культура Віленскага краю пасля доўгіх гадоў рэпрэсіяў пакрысе адраджаецца. Сведчанне таму — расце папулярна

Чые шпіёны шчыруюць у Беларусі?

Лукашэнка абвінаваціў Паўла Шарамета ў шпіянах. Не ясна толькі, на чью карысць «шпіёніў» журналіст.

Амерыканскі і турэцкі дыпломаты, якіх у свой час выслалі Лукашэнка, «шпіёнілі» ў інтэрсах ЗША і Турцыі, тут усё ясна. Выдварылі старшыню польскіх прафсаюзаў — таксама лагічна: «шпіёніў» на Варшаву. Не пусцілі ў краіну кіраўніка Беларускага фонда Сораса — і правільна: Пітэр Бэрн даваў гроши на «шпіянах». Забілі двух амерыканцаў-спартсменаў — каб нахват і не пачыналі «шпіёніць». Сядзелі ў беларускай турме украінскія «шпіёны-экстремісты». Журналіст Аляксандр Ступнікаў хітрыўся «шпіёніць» адразу на Ізраіль і на Расію.

Але ж на каго «шпіёніў» беларус Павел Шарамет?! Па логіцы атрымліваецца, што — на Беларусь. І гэта яшчэ адзін доказ, што Лукашэнка не успрымае Беларусь як сваю дзяржаву.

А.БУКАЧОЎ, г.Віцебск

І як я, старая, не заўважыла?

Добры дзень, рэдакцыя!

Нядайна мне ўнук з горада прывёз вашую газету. Пачытала я яе — і яна мне вельмі спадабалася. Усё сваё жыццё я працавала ў калгасе: за наішчыннымі працадні пры Сталіне, і за мізэрную зарплату пры Хрушчове і Брэжневе. Пенсію ад дзяржавы атрымала — зусім слёзы. Але не адзін мой такі лёс...

Неяк увесну, калі ішла пасяўная, наш прэзідэнт выступаў па тэлевізіонні і так распісваў, як у калгасах і саўгасах добра будзе сяць, як дзяржава дапаможа саляркай, запчасткамі для тэкнікі, угнаеннямі. Але ў тым выступленні мяне насыярожылі слова кшталту: сёняня селяніну трэба ёсё даць — ён і пасе, і пажне, нават гроши не трэба плаціць за працу, ён працьживе і са сваёй усадзьбы.

Дык як гэта спалучаецца: мы, сяляне, будзем працаўаць на дзяржаву без зарплаты, за тое, што дзяржава нам дасць надзел зямлі, каб мы на ёй сабе вырасці бульбіну? А калі ж працаўаць на сваёй зямлі: у калгасе мае дзеці працуць без выхадных і прахадных?

Я ўжо сваё амаль адъяла, а як жа май дзесяці ўнукам? Прайшоў той час, калі мы былі зусім цёмныя. Сёняня селянін і чытаць, і пісаць можа, і радыё слухаем, і тэлевізар глядзім. Тры гады мы чуем толькі адно, што ў нас усё добра, нейкую карупцыю прэзідэнту турму кідае і таму жыццё становіца лепшае. А адкуль будзе лепшае жыццё без гройшы? За што нам купляць адзенне, газ, мыла і іншыя речы, якія «на ўсадзьбе» не растуць?

Як кажа мой унук, «раней мы жылі бедна, а потым нас абакралі». І як я эта, старая, праглядзела?

З павагай да ўсіх добрых людзей

Ганна ВАСЮКЕВІЧ, Акцябрскі раён, Гомельская вобласць

НОВАЯ УСЛУГА!

Изготовление эксклюзивных фотообоев по фотографии или макету клиента (единичные экземпляры)

Тел. (017) 210-02-53

АССОЦІАЦІІ

Я, как и многие, с детства люблю удивительных героев мультфильма «Ну, погоди!». Но последняя встреча с ними на российском телевизионном канале меня весьма поразила.

Замечательный мультик с замечательными героями, голосами любимых актеров за кадром. Мы их любим за искренность, геройство, ловкость, доброту, за жизненность ситуации. Каждый смотрит мультик по-своему — важно и психологическое состояние зрителя, его, знания, опыта...

Не хочу морализировать на тему «зайчика и волка», но посмотрев в очередной раз мультик из серии «Ну, погоди!», еще раз убедилась в гениальности создателей. Сколько лет прошло с появления первой серии? Двадцать? Тридцать? А мы все по-прежнему играем в зайчиков и волков.

Мы очень любили мультипликационного волка, мягкий, добрый, ласковый голос Папанова, хотя следовало предполагать, что волк — на са-

«Ну, погоди!», или Мультилекционная война без победителя

мом деле злой, подлый, изворотливый. Голос Папанова все это скрывал, смазывал, отодвигал на задний план подлинный характер волка.

Но в этот раз меня уже не завораживал голос Папанова. Я посмотрела на волка, на его повадки, на характер, злобу. Что только не делает зайчика для того, чтобы перевоспитать волка! Он его и причесывает, стрижет, одеколонит, чистит, умывает, разглаживает... Ничего не выходит. Волк остается волком. Он не хочет стать лучше, не хочет прилично вести себя. Он хочет делать гадости и делает эти гадости. Зайчик терпит... но ведь это просто зайчик.

В жизни у многих складываются подобные ситуации, когда мы терпим, когда мы воспитываем, прощаем, учим хорошим манерам. Бывает, человек не поддается, не хо-

чет знаний и культуры. Он остаётся диким и злобным.

Зайка терпится в догадках, не знает, какие использовать приемы. Зайка заигрывает, грозит пальчиком. Зайка приглашает к себе волка и поет ему песенки. Сегодня он поет волку песню «От станции «Любовь» до станции «Разлука» у нас с тобой билет, один с тобой билет».

Интересно, что сделает заяц в мультике зайца, так похожий мордочкой на Ельцина? Какие танцы, хороводы будет водить, какие песенки петь волку, в котором без труда узнается Лукашенко?

До новой встречи на телеканале РТР. Если трансляцию канала не закроют, обвинив в «мультликационной войне».

Людмила ГРЯЗНОВА

P.S. В недельной программе передач РТР этот мультик почему-то не значился.

ПРЕДЛОЖЕНИЕ

Міліцыонер не должен быть безымянным

Уважаемая редакция газеты СВАБОДА!

Я неоднократно была свидетелем и испытывала на себе беспардонное поведение милиции. Недавно в транспорте моя хозяйственная сумка «мешала» пройти милиционеру, и он, молодой мужчина, толкнул и лягнул меня ногой. Было, что нетрезвый милиционер ударил меня по голове, когда я сделала ему замечание по поводу цензурных выражений. Но это, впрочем, частные случаи. А милицийский беспредел на улицах

и в участках, который доводит людей доувечья, известен всем.

Милиция ведет себя совершенно беспардонно, а порой и преступно не только потому, что нынешний режим полностью развязал им руки. Весьма важная причина и в том, что милиционер по существу — аноним, а пострадавший никак не может его идентифицировать. Знаю, что на Западе, в цивилизованных странах охранники порядка имеют на форме отличитель-

най знак — имя или личный номер. И гражданин всегда может узнать, кто персонально защитил или, наоборот, нарушил его права.

Нужно бы ввести такие знаки и в наших органах охраны правопорядка (тем более, что для Госавтоинспекции — это дело привычное, технология отработана). Люди должны знать своих защитников. И обидчиков.

Тамара Семеновна ЗОЛОТАРЕВА,
пенсіонерка, г. Минск

РАДКІ З ЛІСТОУ

КАК-ТО УСЛЫШАЛ по белорусскому радио такой комментарий: катастрофическое наводнение в Польше и Чехии — это Божья кара за то, что они вступают в НАТО. У меня тогда вопрос: за что Бог наказал Беларусь ураганом? Не иначе, как за поездку Лукашенко на отдых в Сочи и Краснодар. А еще хотелось бы знать, за какие грехи Бог наказал нас таким радио?

В.ТУМАШ, г. Минск

СПРАДВЕКУ ў нашых мясцінах людзі па нядзелях ездзілі на базар у мястэчка Ракаў. Цяпер базар у Ракаве яшчэ і па суботах. Добра ў часы рынкавага сацыялізму толькі з базара неяк і працьживе можна.

Леакадзія ВАРАКСА,
Валожынскі р-н

КОШТЫ РЭКЛАМНАЙ ПЛОШЧЫ СВАБОДА:
у рекламным блоку — 38000 руб./см²
на асобнай паласе — 47000 руб./см²
у тэлевізійнай праграме — 52000 руб./см²
на першай паласе — 130000 руб./см²
Форма аплаты — любая.
Традыцыйныя скідкі для турыстычных фірм.
Даведкі па тэл. 236-24-41

19 сентября в клубе «Пілот» (пр. Машерова, 105) — грандиозная вечеринка «В Джайге не только девушки». Играют: диджей Джонг (Москва) и диджей Дэн (Москва). Группа барабанных Стас, а также минский диджей. Начало в 22:00.

**Стеллажи
и стойки**
— ТОРГОВЫЕ —
— ЭКСПОЗИЦИОННЫЕ —
— ОФИСНЫЕ —
ДЛЯ ГАЗЕТ И ЖУРНАЛОВ.
— ДЛЯ ПАПОК И БУМАГ —

ПРОДАЖА ГОТОВЫХ ИЗДЕЛИЙ
И ИЗГОТОВЛЕНИЕ
ПО ИНДИВИДУАЛЬНЫМ ЗАКАЗАМ

г. Гомель
т. 017-22-11-11
адміністрація
Железнодорожнага раёна г. Гомеля
Пасажирскі 19

Вам необходимо прибыть в Администрацию
Железнодорожнага района г. Гомеля
3.09.1997.
(число, месяц, год)

в час., комната № 3-22/1/2/4/5/6/7/8/9/10/11/12/13/14/15/16/17/18/19/20/21/22/23/24/25/26/27/28/29/30/31/32/33/34/35/36/37/38/39/40/41/42/43/44/45/46/47/48/49/50/51/52/53/54/55/56/57/58/59/60/61/62/63/64/65/66/67/68/69/70/71/72/73/74/75/76/77/78/79/80/81/82/83/84/85/86/87/88/89/90/91/92/93/94/95/96/97/98/99/100/101/102/103/104/105/106/107/108/109/110/111/112/113/114/115/116/117/118/119/120/121/122/123/124/125/126/127/128/129/130/131/132/133/134/135/136/137/138/139/140/141/142/143/144/145/146/147/148/149/150/151/152/153/154/155/156/157/158/159/160/161/162/163/164/165/166/167/168/169/170/171/172/173/174/175/176/177/178/179/180/181/182/183/184/185/186/187/188/189/190/191/192/193/194/195/196/197/198/199/200/201/202/203/204/205/206/207/208/209/210/211/212/213/214/215/216/217/218/219/220/221/222/223/224/225/226/227/228/229/230/231/232/233/234/235/236/237/238/239/240/241/242/243/244/245/246/247/248/249/250/251/252/253/254/255/256/257/258/259/259/260/261/262/263/264/265/266/267/268/269/270/271/272/273/274/275/276/277/278/279/279/280/281/282/283/284/285/286/287/288/289/289/290/291/292/293/294/295/296/297/298/299/299/300/301/302/303/304/305/306/307/308/309/309/310/311/312/313/314/315/316/317/318/319/319/320/321/322/323/324/325/326/327/328/329/329/330/331/332/333/334/335/336/337/338/339/339/340/341/342/343/344/345/346/347/348/349/349/350/351/352/353/354/355/356/357/358/359/359/360/361/362/363/364/365/366/367/368/369/369/370/371/372/373/374/375/376/377/378/379/379/380/381/382/383/384/385/386/387/388/389/389/390/391/392/393/394/395/396/397/397/398/399/399/400/401/402/403/404/405/406/407/408/409/409/410/411/412/413/414/415/416/417/418/419/419/420/421/422/423/424/425/426/427/428/429/429/430/431/432/433/434/435/436/437/438/439/439/440/441/442/443/444/445/446/447/448/449/449/450/451/452/453/454/455/456/457/458/459/459/460/46

Страна веры и надежды

Почему население Беларуси не станет счастливым при правлении нынешнего президента

Артем КУЧИНСКИЙ

По белорусской земле ходят множество людей, которые поддерживают «свенародноизбранного» и искренне верят в его победы. Действительно, президентская администрация придумала для населения несколько грёз, с воплощением которых связывается будущее белорусского народа. Фактически же выполнение этих задач приведет только к обнищанию людей.

Надежда 1.

Государственная монополия на информацию

На сегодняшний день независимые от властей средства массовой информации представляются чуть ли не как главные противники белорусского президента. Государственная пропаганда навязывает населению мысль о том, что «ничесны» журналисты мешают вертикали в ее работе о простом белорусе. Администрация президента явно хочет видеть в лице средств массовой информации собственного «коллективного агитатора и пропагандиста». Но если вещающие и печащающие государственные и прогосударственные «органы» превратились в подотделы президентской администрации, немногочисленные независимые СМИ выполняют именно свою функцию.

Роль СМИ в жизни общества заключается в обеспечении открытости государства. Пресса иногда называют четвертой властью именно за то, что она выполняет функцию, не присущую другим ветвям власти. Если законодательная власть вырабатывает законы, исполнительная — претворяет их в жизнь, а судебная — разрешает конфликты, пресса сообщает людям достоверную информацию о действиях всех ветвей государственной власти. Именно открытость госаппарата является залогом реальных действий государства на благо народа.

Администрация президента же, наоборот, стремится оградить от СМИ государственный аппарат. У нас функции четвертой власти пытаются взвалить на себя сам президент. Контролировать себя — очень тяжело, но нынешнему президенту трудности не страшны. Особенно, когда они приятны.

Надежда 2.

Президентский контроль

Борьба с коррупцией была одним из главных пунктов предвыборной программы нынешнего президента. Именно он возглавлял комиссию по борьбе с коррупцией в прошлом Верховном Совете. Членами ее были Сергей Антончик и Юрий Малумов. Вспомним: один пострадал за попытку обнародовать свой доклад о коррупции, другой — за желание приобрести жилплощадь по заниженной цене. Сам же президент продолжает создавать разветвленные контролирующие структуры. Ни к чему хорошему это не привело: чем больше контролеров — тем больше они берут взяток.

Конечно, государство может и обязано обеспечить контроль в отдельных сферах, которые в силу специфики должны быть закрыты от широкой публики (военные, разведывательные и иные органы). Однако справиться с коррупцией в масштабах всего государства одним контролерам не под силу. Скажем, российский вице-премьер Борис Немцов пошел прессе самой выискивать факты коррупции. Дело же государства, по мнению вице-премь-

ера, — реагировать на информацию СМИ.

Отсутствие свободы журналистов в условиях Беларуси осложнено высоким индексом коррупционности. Как известно из мировой практики, рост количества всяческих запретов увеличивает число фактов коррупции. Это не противоречит элементарной логике: чем больше зависит от конкретного чиновника, тем больше поводов решить вопрос путем дачи взятки.

Усиление президентского контроля подразумевает и раздувание государственного аппарата, содержание которого тяжелым бременем ложится на и без того небогатый бюджет. Причем это касается не только службы контроля. Увеличиваются расходы на «государствоохранительные» органы, эрзац-СМИ, карманные суды и парламенты, псевдообщественные организации и партии, а также прочие «ублажители президентских прихотей».

Эти три фактора — разросшаяся коррупция, государственная монополия на информацию вкупе с разросшимся государственным аппаратом — могут привести к полному развалу государства.

Надежда 3.

Государственная пропаганда

Нет сомнения, сильная агитационная машина может «подвинуть» народ на трудовые подвиги. Хороших «результатов» добивались Иосиф Сталин в годы первых пятилеток и Адольф Гитлер накануне войны. Но эти успехи были временными. Идеологический дурман через некоторое время рассеивался — и желающих работать за «наш партия светит» становилось все меньше.

Убеждать же людей, что они «по статистике» живут хорошо, сложно, если это явно не соответствует действительности. Президент США — кстати, единственный, который избрал на пост главы государства четыре (!) раза — Франклин Д. Рузвельт говорил, что можно обманывать мало людей в течение длительного срока, можно обманывать большое количество людей короткое время, но обманывать большое количество людей долго не удастся никому. Именно это обстоятельство является ключевым в понимании происходящего нынче в нашей стране.

Вопрос в том, сколько это — «долго»? Один президентский срок? Два? История знает примеры, когда идеологическое сумасбродство доходило до абсурда. Однако хорошо или плохо, но кампанийский путь развития а-ля Пол

Надежда 4. Рост производства

Чудес не бывает. Каменным топором не сделаешь видеокамеры. В конце XX столетия, чтобы иметь современное технологическое оборудование, необходимо его обновлять один раз в десять лет. Конкуренты то не стоят на месте. В экономике это называется «расширенное воспроизводство». Бессмысленно пытаться выйти на уровень производства десятилетней давности, если продукция технологически устарела. И никакая пропаганда не заставит российского потребителя отказаться от качественных дешевых южнокорейских или китайских товаров в пользу сделанных на устаревшем оборудовании белорусских.

По оценкам даже президентских экономистов, для обновления

голи найдется людей, желающих делать инвестиции в стране, где отбором этих самых инвестиций занимается сам президент?

Не лучше обстоят дела и с протекционизмом между равными производителями. Понятно, что предприятие, за которое радеет президентский завхоз Иван Титенков, получит все мыслимые и немыслимые льготы и обанкротит своего законопослушного конкурента, если у него не будет такой же «лапы». Вызов прибыли спотыкается о сложности приобретения валюты на Межбанковской валютной бирже. Минимальное вмешательство в дела субъектов хозяйствования — в страстное президентское желание управлять всем и вся. Тот же генерал Пиночет политическую диктатуру употребил на торжество экономичес-

сов и россиян. Есть уверенность, что это не произойдет в ближайшем будущем.

Государственные чиновники часто вспоминают, что БССР ежегодно платила в союзный бюджет около 2 миллиардов полновесных рублей. И тут же сожалеют о развале СССР. Хотя разумный человек от обретения независимости только порадовался бы: наконец-то мои деньги будут оставаться мне! С другой стороны, Черномордина позарез нужна Беларусь для того, чтобы платить за транзит нефти, газа и всякой иной всячины не больше, чем Россия платит, скажем, администрации Смоленской области. Белорусы больше выигрывают не от интеграции, а от независимости, воспользоваться которой в свое время так не жалели Кебич с Лукашенко.

вавшихся поддержкой большинства населения и одновременно страдавших психическими болезнями. Примерами могут быть те же Иосиф Сталин и Адольф Гитлер. Избрание на пост главы государства, к сожалению, не означает психиатрическую экспертизу. Тем более, что болезнь может в любой момент обостриться настолько, что станет видна всем.

Нельзя сбрасывать со счетов и вероятность чиновничих «чисток». В случае обострения политической ситуации населению надо будет продемонстрировать очередное шоу. Фазы макроэкономической стабилизации, интеграции и недостаточной президентской власти мы уже прошли. Войной против НАТО никого не удивишь. Остаются внешние противники и враги внутренние. Враги народа. Но с первыми бороться не имеет смысла. А вот со «своими» можно устроить всенародную потеху. Причем ясно, что объяснять неудачи «информационной войны» либо действиями не влияющей на государство оппозиции будет сложно и неубедительно. Будут нужны крупные враги, окопавшиеся в президентских структурах.

Надежда 9.

Самая сладкая надежда

Не таким уж невероятным кажется и появление реального претендента на пост главы государства. Как справедливо заметила БДГ, кто знал о существовании Александра Лукашенко в 1993-м году? А в 1994 он выиграл президентские выборы. В условиях государственной монополии на информацию предоставление трибуны оппоненту президента может диаметрально перевернуть сознание электората.

Кроме того, реальный оппонент нынешнего президента может обещать то, что не сможет обещать сам президент или его окружение. Схема такова: «В стране произошел государственный переворот. Убытки населения огромны (бюджет страны не утвержден законным парламентом). Вы можете, конечно, выбрать этого президента. Тогда еще пять-семь лет будете ждать у моря погоды. Если выберут меня, я сделаю все возможное, чтобы вернуть деньги вам, мои избиратели. Не страшно, если их не будет у самого президента или его окружения. Тогда мы возьмем деньги у их коллегиального сообщника — Российской Федерации». Простой расчет дает интересные результаты.

Если выборы состоятся в 1999 году, компенсация по этой схеме может составить около 1.200\$ на каждого белоруса, если в 2001 — около 2.400\$, и так далее. За такие деньги все невероятное становится вероятным, а невозможное — возможным.

Безусловно, все может еще поменяться. Президент — договориться с Верховным Советом, Российской Федерации — отказаться от Союза России и Беларуси, журналисты и население — получить свободу слова и собраний, а экономика — либеральные реформы. Однако вряд ли в «чудесное превращение» нынешнего президента поверят инвесторы. Если нынешний президент действительно хочет счастья белорусскому народу, лучшее, что он может сделать, — подыскать себе достойного преемника. И это будет самой сладкой надеждой на нашей земле.

Они обе ждут, верят и надеются.

Надежда 5.

Инвестиции в белорусскую экономику

Каждый свой зарубежный вояж вспоминает о них белорусский президент. На всех государственных уровнях в нашу экономику приглашают инвесторов. А их все равно — кот наплакал.

Существуют определенные экономические законы, изменить которые не в силах даже романтики из президентской администрации. Для создания благоприятного инвестиционного климата необходимо гарантировать защиту частной собственности, отсутствие протекционизма между равными производителями, обеспечение возможности вывоза прибыли, минимальное вмешательство государства в дела субъектов хозяйствования и соответствующая правовая база.

Правление нынешнего президента отмечено насилием и передачей Межбанковской валютной биржи, гостиницы «Планета» и АО «Белинтурст», Комаровского рынка в государственную собственность. Некоторые здания, находившиеся отнюдь не в государственной собственности, переданы Управлению делами президента в «оперативное управление» (читай — в собственность). О каких гарантиях защиты частной собственности можно говорить? Мно-

гой свободы. Видимо, потому, что был генерал, а не капитан. Но самая больная тема в Республике Беларусь — ее правовая база.

Не секрет, что изменения в государственном устройстве, произведенные президентом после ноября прошлого года, мягко говоря, не совсем законны. Этот факт установлен специальной комиссией Совета Европы и аналитической миссией Европейского Союза. Национальное собрание видится парламентом для президентской вертикали, но не является таким в глазах щепетильных инвесторов. А кто будет инвестировать в стране, где не действует законный парламент, а президент издает декреты, обязательные к исполнению госаппаратом, — даже если они незаконны.

Наш президент в смысле обеспечения предсказуемости государственного курса — это особый разговор. К сожалению, что у нас будет завтра, не знает даже он. Сегодня президент думает так, а проснется завтра — и решит все по-другому. Часть жителей уже морально готова к тому, что из свежей государственной газеты узнает о переименовании нашей страны, например, в «Белорусскую Союзную Социалистическую Республику имени первого президента оной».

Надежда 6.

Союз России и Беларуси

Вот кто не боялся до недавнего времени иметь взаимоотношения с Беларусью — так это Российская Федерация. Союз России и Беларуси, на который возлагалось столько чаяний, пока ничего не прибавил к зарплате белору-

Надежда 7.

Финансовое регулирование

Уже реже звучат заверения президента о наведении порядка в финансовой сфере. Де-факто подчинив себе банки и де-юре — валютную биржу, президент не принял облегчения людям. «Стабилизация на макроэкономическом уровне» (именно так именовалась стабилизация национальной валюты) была разрушена. Окошки обменных пунктов оккупировали перекупщики, а множество далеких от преступной деятельности людей было наказано за желание приобрести валюту.

Надежда 8.

Всенародная поддержка

Большинство чиновников живет верой, что всенародная поддержка нынешнему президенту обеспечена «на всю оставшуюся жизнь». Именно поэтому в чиновничем обществе царит атмосфера служения президенту, а не закону. Чиновники надеются отвечать за свои действия не перед населением, а перед президентом. А с ним они надеются договориться. Помешать этому могут либо действия президента, направленные против чиновничества (как это было в знаменитом 37-м), либо реальный конкурент на пост главы государства, либо возможные проблемы со здоровьем президента.

Действительно, наш спортивный президент не производит впечатления больного телом человека. Однако это нельзя утверждать в отношении, скажем так, «состояния души». История знает множество лидеров народа, пользо-

РОССІЯ

И в космос слетали, и молочка поели

450.000 долларов получило одно из израильских рекламных агентств за 90-секундный телевизионный ролик, демонстрирующий, как обитатели российской орбитальной станции «Мир» с восторгом поглощают пастеризованное молоко с берегов Мертвого моря.

Размер гонорара, причитающегося исполнителям — космонавтам и Российскому космическому агентству, — пока хранится в секрете, однако очевидно, что РКА умудрилось получить еще и чисто моральные дивиденды. Теперь весь мир может не сомневаться не только в качестве израильского молока, но и в том, что на русской орбитальной станции дела действительно не так уж плохи — коли в перерывах между регулярными поломками, столкновениями и авариями участники предыдущей, считающейся одной из самых неудачных экспедиций на «Мир» успевали еще и поработать «налево».

Они были признаны виновными в столкновении станции «Мир» с грузовым кораблем «Прогресс». В результате зарплата, причитающаяся Циблиеву за полгода пребывания в космосе, будет урезана вдвое. «Вместо 35-ти тысяч долларов он получит только 17 с половиной» — пишут «Известия». Газета утверждает, что руководство Центра управления полетами решило наказать космонавтов Циблиева и Лазуткина рублем.

В Мордовии вместо коров бесятся председатели колхозов

В том, что местным властям верить нельзя, жители мордовского села Тазино убедились, что называется, на собственной шкуре. Точнее, на шкуре своих рогатых кормилиц.

Все началось с туберкулезной прививки, которую провели вопреки всем правилам. Последствия странной вакцинации не заставили себя ждать — у семнадцати буренок на месте укола вздулись шишки.

Однако появился спаситель — председатель местного колхоза «Искра» В. Казаков, предложивший сдать «пропавших» коров на мясокомбинат и обещавший обеспечить фиктивные справки от ветеринаров. Тазинцы решились на это преступление — даром терять коров не хотелось, а на комбинате обещали аж по 4 тысячи рублей за килограмм...

Афера вскрылась уже потом, когда проболтался делавший прививки фельдшер: ветсправки, оказывается, были не фиктивными, а самыми настоящими, поскольку коровы все до единой были здоровы. Просто колхозу нужно было выполнять план по мясосдаче — как в советские времена.

Сергей ПИЧУРИЧКИН

Лужков похлеще Сталина

Лондонская *Sunday Times* комментирует празднества, посвященные 850-тилетию Москвы.

По мнению газеты, 850-тилетие столицы России Лужков превратил в возможность заявить о себе как о претенденте на пост президента. Всё, начиная с выступления балета Большого театра среди кремлевских соборов и кончая концертом Лючано Паваротти на Красной площади, направлено на то, чтобы показать всему миру — есть уголок стабильности в стране, охваченной хаосом. Лужков сделал даже то, что сделало бы честь самому Иосифу Сталину — он разогнал облака и установил над праздничной Москвой хорошую погоду. Правда, стоимость этого жеста составила 150 тысяч долларов в день, отмечает *Sunday Times*.

Самаранч — прэзідэнт МАК да трэцяга тысячагоддзя

77-гадовы іспанскі маркіз Хуан Антоніа Самаранч на 106-й сесіі Міжнароднага алімпійскага камітэта ў Лазане (Швейцарыя) перавыбраны прэзідэнтам гэтай упłyўнавай арганізацыі, якая а'бядноўвае 198 краінаў.

Упершыню Самаранч стаў прэзідэнтам МАК у 1980 годзе ў Маскве. У той час ён, пасол Іспаніі ў СССР, змяніў на высокім пасту ірландскага лорда Майлса Кіланіна. Галоўны дасягненні 17-гадавага прэзідэнства маркіза Самаранча — прафесіяналізацыя і камерцыялізацыя спорту.

Допуск на Алімпіяды спартсменаў-прафесіоналаў значна падняў іх спартыўны узровень і судносна — цікавасць да Гульняյ. Пры朝阳ненне вялікіх грошай павялічыла прэстыж вялікага спорту, ператварыла яго ў спарадную індустрыю на вытворчасці супер-чэмпіёнай і звышэрэкордай. Выйграі ад гэтага і самі спартсмены, якія атрымалі мағчымасць дастойна зарабляць. Праўда, цягнік уласнага здароўя.

Адвартоны бок камерцыялізацыі — небывалае распавяшчанне допінгавых прэпаратаў. На барацьбу з допінгам у Самаранчу ёсць яшчэ 4 гады, пасля чаго, па яго словам, ён пакіне свой пост.

Сямён ПЛОЦ

Хуан Антоніа Самаранч у паважным узросце тримаецца па-алімпійску.

Ізраиль может вступить с королевой Елизаветой в символическую связь

Израиль сделал неожиданный шаг: начал переговоры о своем вступлении в Содружество — ассоциацию Великобритании и 50 независимых государств, входивших некогда в Британскую империю. На прошлой неделе в Лондоне этот вопрос обсуждался послом Израиля в Великобритании Моше Равивом и генеральным секретарем Содружества, нигерийцем Эмекой Аньяюко.

Собственно говоря, Израиль — как территория, находившаяся в свое время под управлением британской короны, — мог вступить в Британское Содружество сразу же после провозглашения независимости. Однако тогда этот вопрос даже не поднимался. Прежде всего потому, что у еврейского населения британской Палестины сложились, мягко говоря, не очень хорошие отношения с англичанами — вплоть до вооруженной борьбы. К тому же в 40-х — начале 50-х годов Великобритания занимала откровенно проарабскую позицию. Поэтому израильтянам и в голову не могла прийти идея сохранения хоть каких-нибудь, даже символических связей с бывшей метрополией.

Впоследствии антибританские чувства израильтян поутихли, но в Содружество Израиль по-прежнему не стремился, хотя членство в ассоциации могло бы усилить его политический, экономический и культурный вес в мире. Вероятно, израильтяне полагали, что из-за общего ослабления Великобритании эта организация вскоре потеряет всякое значение. Кроме того к концу 60-х годов Великобритания перестала быть в Содружестве единоличным лидером, и в ассоциации все большее влияние стали приобретать государства «третьего мира», которые относились к Израилю совсем не дружелюбно. Например, Малайзия и Пакистан поддерживали арабов, а африканские члены Содружества не могли простить Израилю его тесных связей с расистской ЮАР, кстати, в 1961 году из Содружества вышедшей.

Так что если бы Израиль даже и захотел вступить в ассоциацию, то его не приняли бы — в Содружестве действует правило консенсуса, и для отказа хватило бы голоса лишь одной страны.

Шло время, а Содружество своего значения не теряло. Более того, оно превратилось в очень престижный и влиятельный «клуб», а также в эффективный инструмент сотрудничества. Старая добрая Британия лишь укрепила свои позиции и реноме. В Содружестве стали стремиться и те бывшие британские владения,

израиля, тоже попросилась в Содружество. Генеральный секретарь Содружества даже уже провел переговоры по этому вопросу с Ясиром Арафатом. По некоторым сообщениям, результатом встречи явилось обещание включить вопрос о предоставлении Палестинской автономии статуса «ассоциированного члена» в повестку дня ближайшей встречи глав правительств Содружества, которая откроется в октябре в Эдинбурге.

Встречи Аньяюко как с Арафатом, так и с израильским послом

колонии под власть Китая. Но Гонконгу отказали — поскольку

новым членом ассоциации может стать только независимое государство, а не часть какого-то другого государства, членом Содружества не являющегося. (Зависимые территории Великобритании, Австралии и Новой Зеландии уже состоят в Содружестве «по факту», то есть вместе с метрополиями). Вот возможность непонятного «ассоциированного» членства, вероятно, и заставила Израиль самому попроситься в Содружество, чтобы исключить

У Стены Плача израильтяне молятся. Некоторые — и за вступление в Содружество наций.

нуждались в Содружестве, и с началом процесса палестинско-израильского урегулирования перспективы для вступления Израиля в ассоциацию значительно улучшились. Надо думать, теперь многие члены Содружества, особенно из числа развивающихся стран, будут не против присоединения такого развитого государства, как Израиль, к многочисленным проектам, программам помощи, образовательным и техническим программам, которые реализуются в рамках ассоциации. Да и сам Израиль, видимо, в конце концов решил, что членство в Содружестве принесет ему немалую пользу.

Главной же причиной, почему Израиль решил все-таки вступить в «британский семейный клуб» (как иногда называют Содружество — вторую по величине после ООН организацию), стало, видимо, обращение палестинской администрации, которая в начале августа, еще раньше

Равивом были закрытыми, а потому расположенный в Лондоне секретариат Содружества крайне скрупульно на комментарии. Он ограничился заявлением, что участие Израиля и Палестины в Содружестве могло бы способствовать «достижению прогресса в ближневосточном урегулировании», но не разъяснил, что понимается под «ассоциированным членством». Такого понятия в Содружестве до сих пор не существовало. Было лишь понятие «специального членства», то есть без права участия во встречах глав правительств, которые проводятся каждые два года. Таким статусом обладают только две страны Океании — Науру и Тувалу.

Вопрос об «ассоциированном членстве», правда, один раз поднимался — пару лет назад такой статус просила предоставить Гонконгу его тогда еще колониальная администрация, надеясь сохранить связь Гонконга с Содружеством и после перехода даже намек на признание Палестины независимой страной.

Вопрос о членстве Израиля тоже решат в Эдинбурге. Если Израиль и Палестина будут приниматься «парой» (Израиль — как новый полноправный участник, а Палестина — как находящийся под его управлением «ассоциированный»), то никто из стран Содружества, возможно, возражать не будет.

Итак, не исключено, что израильтянам вскоре придется восстановить свою связь с британской короной, ведь «Главой Содружества» является не кто иной, как Елизавета II. Но это, конечно, не значит, что их обяжут петь «Боже, храни королеву!» вместо «Атиклии».

«Главенство» британского монарха, согласно положениям Содружества, есть всего лишь «символ добровольной ассоциации» и никакого суверенитета не ограничивает, даже символически.

Михаил КАЛИШЕВСКИЙ,

газета „Інштранец“

Иллюзия красивого платья

В Новай Зеландии в сентябре впервые пройдет фестиваль моды «Иллюзия иллюминации».

Модели одежды, смотрящейся только в ультрафиолетовом свете, создаются специально для дискотек. Средняя цена авторской модели 25 тысяч долларов.

Налоговые проблемы богатеньких британок

Английская группа Spice Girls продала за фонографический год, который закончился в июле, пластинок больше всех других европейских музыкантов — 12 миллионов.

Ближе всех к рекордному успеху диска Spice подошли Oasis с диском (What's the story) Morning glory — 6 миллионов, Cranberries (диск № need to argue) и Queen (Made in heaven) — 5 миллионов.

Скорее всего Spice Girls в ближайшее время перестанет называться английской группой. Чтобы избежать уплаты налогов с зарплаты группы удвоются, девушки вот уже 10 месяцев не появляются в Великобритании и активно добиваются второго гражданства в Швейцарии. Законы Великобритании признают за налоговыми эмигрантами право бывать на родине не более двух месяцев в году.

Настоящий рок для Папы

Боб Дилан выступит 27 сентября в Болонье перед Папой Римским.

«Дилан — один из основоположников рок-музыки и рок-пoэзии с духовным содержанием, и нам кажется, что в последнее время он пришел к христианству», — заявил организатор концерта магистр Эрнесто Векки. Прежде чем предложить «вудстокскому бунтарю» приехать в Италию, Ватикан изучил все интервью Дилана, тексты его песен и материалы по Вудстокскому фестивалю, который для руководства католической церкви представляется «символом освобождения человека через худшие из страстей».

Гуляйте, гномики, свободно

Впервые заявивший о себе во Франции в 1996 году Фронт освобождения садовых гномов — его борцы похищали гипсовые скульптуры из садов и «выпускали» их в леса — за год превратился в мощную международную организацию.

Отделения ФОСГ существуют теперь в Германии, Великобритании, Австралии и Японии. Полиция этих стран берет на учет все случаи исчезновения скульптурок из садов, подозревая, что веселая французская шутка на чужой почве может обернуться рождением новой деструктивной секты.

По материалам зарубежной прессы

Сталіца беларускага Палесся

Свята твайго роднага горада — гэта заўсёды добра, прыемна, радасна. Свята павінна быць у кожным горадзе, мястэчку, вёсцы — і яно бывае; для людзей, хоць чыноўнікі, можа, думаюць, што для іх. Сталіцы імкнутца зрабіць святы пампезнымі, але нашто — падчас свята кожны горад сталіца.

Я размайлюю са сп. Аляксеем Дуброўскім, вядомым у Пінску краязнаўцам і эколагам, чалавекам, каго заслужана можна назваць патрыётам Палескага краю. З дзвярэй нашай кавярні відаць званіца францыканскага касцёла, якую дасціпныя паленшукі ахрыслі «Пісанскі вежай» (сапраўды, яна трошкі нахіленая ад восі).

Гутарым мы пра наш старажытны Пінск.

У гэтыя дні Пінск падхоплівае эстафету юбілейных урачыстасцяў. 900-годдзе горада — дата сур'ёзная. На вашу думку, лічба адпавядзе гістарычнай прадудзе?

— Пытанне спрэчнае. Афіцыйна мы кіруемся Іпацьеўскім летапісам, дзе пад 1097 г. — першае ўпамінанне пра Пінск. Аднак у некаторых крыніцах называюцца і больш раннія даты: 988, 1005 гады. Археолагі адшукалі і рашткі старажытнага насельшча, папярэдніка Пінска, на рацэ Ясьельда, за 12 км адсюль. І датуюць яго VII—VIII ст. н.э. Так што наўрад ці ў гэтым пытанні можна ставіць кропку.

На здымку: Аляксей Дуброўскі.

Пінскі касцёл езуітаў. Узарваны ў 1953 г. Фота 30-х гг.

— Радасна бачыць папрыгажэльня дамы і вуліцы. Відаць, праўду кажуць мae суседai: каб не было гэтага юбileю, яго варта было б прыдумаць. **А вашая думка?**

— Ну, ёсьць многа добра. Напрыклад, з'явілася смачнае піва з густоўнай выявай пінскага калегіума на этикетцы... А калі сур'ёзна, дык вельмі радуе, што на месцы аднаго са старажытнейшых на Палесці Лешчанска-га манастыра (ципер тут парк адпачынку) усталяваны памятны знак. Вынеслі з гістарычнага цэнтра недарэчны «помнік сярпу і молату», а на яго месцы разблізвельмі ўтульны скверык са сты-

лізаванай капліцай, ліхтарамі і брукаванымі дарожкамі. Інфармацыйна-рэклама агенцтва «Пінск-900» выпусціла зборнік артыкулаў «Наш Пінск исторыческі» і «Наш Пінск футбольны», плён працы мясцовых гісторыкаў, журналісту, мастакоў і фатографаў. Рэдакцыя газеты «Пінскі веснік» падрыхтавала сувенірны камплект паштовак з выявамі горада мяжы апошніх стагоддзяў. Аднак усяго гэтага для такога горада, як наш, недастаткова. Вось каб яшчэ перайменаваць вуліцы ў гістарычнай частцы горада ды аднавіць экспурыю.

— Дарчы, пра вуліцы. У свой час дэпутаты ад апазіцыі, гарадская інтэлігэнцыя ўздымалі пытанне аб перайменаванні. Гэтым павінна была займацца адпаведная камісія...

— Якая існуе і цяпер. Але справа вяртання гістарычных назвай не зрушылася ні на крок. Шкада, гэта магло бы стаць сапраўдным падарункам старажытнаму гораду. Уявіце сабе, ёсьць назвы, вядомыя з XVI ст.! Напрыклад, Вялікая Спаская (ципер вуліца Леніна), Замкавая (ципер Горкага і Зоі Касмадзям'янской), Касцёльная (ципер Веры Харужай). Галоўнае, што ў цэн-

душа баліць?

— Лёс касцёла святога Станіслава, шэдзўра XVII ст. у стылі барока, па значэнні для горада можна параўнаны з лёсам Успенскага сабора ў Кіеўскай лаўры. Эты касцёл быў узарваны ў 1953 г.

Назаву таксама Дамініканскі касцёл XVII ст. у стылі барока і сінагога XVII ст. у стылі рэнесанс. Абодва помнікі, асабліва сінагога, пацярпелі ў вайну, але захаваліся. Сінагога была нават перабудаваная пад спартыўную залу, але ў 50—60-я гады абодва цудоўныя будынкі былі зруйнаваны дашчэнту. І гэта далёка не ўсё.

— Атрымліваецца, што адны дзеячы — «сыны» Пінска, ім аддаецца належнае, памяць іх ушаноўваецца, а іншыя — «пасынкі». Ці не так?

— Так, пасынкаў багата. Напрыклад, судзія і падстараста Пінскі Матэвуш Бутрымовіч. Ён быў русплівым гаспадаром і адміністраторам горада, будаваў дарогі, асушаў балоты. Цяпер ад яго застаўся толькі палац XVIII ст., настолькі знявечаны «рэстаўрацыяй», што сэрца баліць глядзець. Дзейнасць М.Бутрымовіча, дарчы, дзеда па мацярынскай лініі мастака Напалеона Орды, звязаная з імем Міхала Казіміра Агінскага, бацькі славутага кампазітара. Гетман Агінскі быў фундатарам многіх праектаў, што ажыццяўляў Бутрымовіч. Адзін з такіх праектаў — лесасплавы канал XVIII ст., што фактычна спалучыў два моры — Балтыкскіе і Чорнае.

Слайны дзеяч паўстання 1863 г. — Рамуальд Траўгут, камандзір атрада паўстанцаў на тэрыторыі Піншчыны. Ёсьць шмат імёнаў — няма палітычнай волі, каб іх ушаноўваць.

— Спадар Аляксей, па якіх помніках, знішчаных за гады савецкай улады, больш за ёсё

Званіца касцёла
францыканцаў, якую жартам
называюць «пісанскай вежай».

Гутарыла
Анастасія ГУЛАК

Фестываль еўрапейскага кіно

Прыемную разнастайнасць пасля амерыканскіх баевікоў кінаілюбам прынясе Фестываль еўрапейскага кіно, які пройдзе ў Мінску з 13 па 21 верасня. Нам уда囊а паглядзеце новыя стужкі вядомых кінематаграфістай Еўропы (большасць з іх была прадстаўленая сёлета на Маскоўскім міжнародным кінафестывалі).

Фестываль адкрыеца 13 верасня ў кінатэатры «Масква» паказам французскай камедыі «Небяспечная прафесія». У галоўнай ролі — Жэрар Дэпардье, а не-бяспечнай з'яўлецца прафесія ягонага героя, выкладчыка гісторыі ў звычайніх французскіх каледжы. «Небяспечную прафесію» можна будзе паглядзеце у кінатэатрах «Масква» (13 і 14 верасня) і «Кастрычнік» (18 і 19-га).

Яшчэ адну акцёрскую работу Жэрара Дэпардье можна будзе ўбачыць у гістарычным фільме «Калумб. Заваяванне раю» (такія карціны яшчэ называюць «касцюмныі» — у гэтай, напрыклад, дэтаўлеў перадаеца атмасферу Іспаніі XV стагоддзя). Дэмантравацца фільм пра адкрыўальніка Амерыкі будзе ў «Маскве» 14 і 15 верасня, а ў «Кастрычніку» — 16 і 17-га.

Кінатэатр «Масква» тры дні — 15, 16 і 17 верасня — будзе паказваць па фільму з вядомай кінатрылогій «Тры колеры: блакітны, белы, чырвоны» польскага рэжысёра К.Кіслеўскага. Гэта пра-
дукт сумеснай вытворчасці кіна-

Ганна ШЫМЕЛЕВІЧ

АФІША

«Знайсці Элізабэт» — спектакль пад такай назвай прадстаўвіць на суд публікі мінскі Малы тэатр. Прэм'ера адбудзеца 17 і 18 верасня ў памяшканні Палаца культуры прафсаюзаў (як вядома, Малы тэатр пакуль не мае свайго памяшкання і, паводле прафнозаў, у гэтым сезоне яму «не свеціць» разжыцца уласнай сцэнай). Новую пастаноўку зрабіў вядомы акцёр і рэжысёр Аляксандар Гарцуеў — ён сам напісаў п'есу на аснове фабулы, запазычанай у французскага драматурга Р.Тама. Імпрэза нават мае падзагаловак «Экзерсіс у духу Бэрбера Тама». Як сказаў А.Гарцуеў, ягоная новая работа — «пра каханне і зайдзрасць, пра мастака і пра жанчыну, якую ён прыдумаў». У пастаноўцы шмат музыкі і пластыкі, а занятыя ў яго чацвёртага вядомых акцёраў розных тэатраў Мінска. Трэба адзначыць, што ўпершыню за кароткую гісторыю Малога тэатра, які працуе незалежна ад дзяржавы і раней не меў магчымасці карыстацца бюджэтнымі сродкамі, пастаноўка «Знайсці Элізабэт» зробленая на замову міністэрства культуры. Раз дапамаглі, значыць — звойважылі?

Тэатр оперы і балета запрашае 12 верасня паглядзеце балет «Раймонда», 13 верасня пройдзе опера «Яўген Анегін», 14-га — дэбют артісткі Св.Роха на Залатой Горцы (район вул.Казлова). Тут 16 верасня Іван Тамашэвіч (балетон) будзе спяваць рамансы,

Куды знікла Элізабэт?

14-га — дэзічыя балет «Доктар Айбаліт» (раніца) і класічная опера «Рыгала» (вечар). 16 верасня будзе гучыць опера «Кармэн», 17-га пройдзе балет «Стварэнне свету», а 18-га адбудзеца оперны вечар «О, Моцарт, Моцарт» (прагучыць фрагменты опер Вольфганга Амадэя Моцарта, а таксама караткай оперы Рымскага-Корсакава «Моцарт і Сальверы»).

Тэатр-студыя кінаакцёраў пакажа 12 і 13 верасня «Таланты і поклоннікі», 14-га — «Нябачы сябра», 18-га — «Тэатр купца Япішкіна».

КАНЦЭРТЫ
Нарэшце пасля летняга пепрэвіну ў беларускай століцы пачынаецца канцэртны сезон. Прычым магчымасць завітаць у канцэртную залу ёсць у людзей з самымі разнастайнымі густамі.

13 верасня ў Палацы культуры прафаюзаў выступіць джаз-бэнд са Швейцаріі «Інтэрнэшнл Бласфур». Пачатак а 19-й гадзіні, кваткі каштоўніць ад 100 да 700 тысяч рублёў, прычым больш танныя кваткі ўжо раскупленыя. Пачатак шоў-праграмы Л.Гурчанкі, якую ціпала называеца «У вас у гасцях» (і сапраўды, гэтай цудоўнай актрысе непатрэбна рэклама), як і на іншых імпрэзах — а 19-й гадзіні.

МАЛАДЗЁЖНЫЯ КЛУБЫ

Пераехаў і памяняў назыву клуб «Адніс-Абэба», які раней размяшчалася ў кінатэатры «Піянер». Цяпер вечарынкі будуть праходзіць у клубе абутковага вытворчага аўяднання «Прамень» (вул. Няміга, 30). І называцца гэтая забаўляльная ўстанова будзе таксама «Прамень». Адкрыццё сезона на новым месцы пройдзе ў гэту пятніцу, 12 верасня. На свята запрошаныя

самыя папулярныя гурты, пачатак а 20-й гадзіні, а трапіць туды можна за 150 тысяч рублёў. Праўда, чакаеца, што на звычайнія вечарыны, якія пачнунца ў наступныя ж дні пасля адкрыцця, кошт кваткі будзе значна меншы — 30—40 тысячай чынай. А працаўца клуб «Прамень» будзе штодзённа.

19 верасня ў клубе «Пілот» (пр. Машэрава, 105) чакаюць прыхільнікі крутых маскоўскіх дыджэйў Джанглі і Дэна, а таксама ўсіх, хто любіць бавіць час на «грандыёзных вечарынках». Называцца гэта будзе «У Джанглі не толькі дзяўчата», пачатак у 22:00.

У «ЗМЕНЕ» — БЕЛАРУСКАЕ КІНО

Тым часам кінатэатр «Змена» пад рурыкай «Старонкі нашай гісторыі» пакажа 15 і 16 верасня кінапраграму з двух фільмаў — документальнага «Еўфрасіння Палацкай» і мастацкага картоткаметражнага «Рандэву» (паводле апавядання У.Караткевіча «Рандэву на манеўрах»). Пачатак а 22-й гадзіні.

Таксама ў «Змене» ў гэтыя ж дні пройдзе славуты беларускі фільм «Хто смееца апошні» паводле камедыі Кандрата Крапіві. Пачатак сеансаў 15 і 16 верасня ў 18:00, 17-га — у 18:30. Ганна ШЫМЕЛЕВІЧ

ПАНЯДЗЕЛАК

15 ВЕРАСНЯ

БТ

7.30 Утренний коктейль. 7.45 «Музыкальная обойма». 7.50 «Осенние этюды». 8.00 Резонанс. 8.50 Телебарометр. 9.00 Здоровье. 9.30, 17.45 Экономист. 9.40 Мультфильм. 9.50 Темная комната. 10.15 Телевизионный Дом кино. 10.50 Зеркало. 11.10 X/f «Берег его жизни». С. 1. 12.15 «Я помню вальса звук прелестный...» 13.00, 15.00, 18.00, 23.25 Новости.

15.15 «Приключения капитана Врунгеля». Мультфильмы. 15.45 ТВ – школе. 16.15 На добрый лад. 16.30 Гости в дом. 17.00 Музыкальный антракт. 17.10 «Охраняется государством». Д/ф. 18.15 X/f «Берег его жизни». С. 1. 19.20 Тема дня. 19.40 «Музыкальная обойма». 19.45 «Мечтания». 20.10 Криминальная хроника. 20.30 «Кто это?» 20.40 Колыбельная. 21.00 Панорама. 21.50 X/f «Когда деревья были большими».

OPT

15.05 Звездный час 15.40 «Гарри – снежный человек». 16.05 ... до шес-

тинацати и старше 16.30 Вокруг света 17.00, 23.40 Новости 17.20 «Девушка по имени Судьба». 18.05 Погода 18.10 Час пик 18.35 «Угадай мелодию». 19.00 «Мы». 19.45 Спокойной ночи, малыши! 20.00 Время 20.45 «Полтерgeist-2». 21.45 «Театр + ТВ». Валерий Фокин 22.25 X/f «Дитя Ивана Кузьмича». 23.50 Пресс-экспресс

Канал «Россия»

7.00, 10.00, 16.00, 19.00, 22.00 Вести. 7.25 «Ветер в спину». 8.15, 17.35 Наш Пушкин. 8.20 Лукоморье. 8.50, 9.50 Товары – почтой. 9.00

«Санта-Барбара». Х/ф. 13.20 На заметку.

13.25 Деловой автограф. 13.30 Свой дом. 13.40 «Путешествие молодого композитора». Х/ф. 15.30 Лукоморье. 16.20 Православный календарь. 16.25 «Санта-Барбара». 17.20 Это Москва. 17.40 История одного события. 17.55 «Ветер в спину». 19.35 Национальный интерес. 20.05 «Робот-полицейский». Х/ф. 22.15 Вовремя. 22.25 Добрый вечер. 23.15 Дежурная часть. 23.30 «Киношок-97». Церемония открытия кинофестиваля.

Санкт-Петербург

15.00 Международное обозрение. 15.30, 18.30, 21.30 Информ ТВ. 15.40, 20.30 Телеслужба безопасности. 15.55, 20.00 Телестанция «Моя Россия». 16.40 Детское ТВ. 17.25 Телемагазин. 18.45 Спорт. 18.55 Большой фестиваль. 19.10 «Пивные бароны». 20.50 Пенальти. 21.50 Спорт. 21.55 Ритмы города. 22.25 «Свободный полет».

17.15 Дистанция. 17.45 Футбольный клуб. 18.00, 21.00 Сегодня вечером. 18.40 Герой дня. 19.00 X/f «Автобусная остановка». 21.45 «Кружева». 22.35 Сегоднячко. 23.00 Сегодня в полночь. 23.15 В печать. 23.25 Синемания: все о кино.

8 канал

18.00 «Пострелята». 18.30 Программа Кеннета Копланда. 19.00 «Русский транзит». 20.00 Аэробика «Новый Эдем». 20.30 Вечерница. 20.45 «Лабиринты любви». 22.30 X/f «Приключения частного детектива Нестора Бурмы».

АЎТОРАК

16 ВЕРАСНЯ

БТ

7.30 Утренний коктейль. 7.45, 17.55 «Музыкальная обойма». 7.50 «Селенит». Д/ф. 8.00, 13.00, 15.00, 18.00, 0.20 Новости. 8.10 Мультфильмы. 8.30 «Сто лет и вся жизнь...» 9.00 ТВ – школе. 9.30, 17.45 Экономист. 9.40 «Неделя капитанов». Телеспектакль. 11.20 «Берег его жизни». С. 2. 12.25 Акколада. 15.15 «Приключения капитана Врунгеля». Мультфильмы. 15.45 Все про все. 16.10 ТВ – школе. 16.40 Пограничье. 17.00 Музыкальный антракт.

17.10 Уроки Натальи Новожиловой. 18.15 «Берег его жизни». С. 2. 19.20 Тема дня. 19.35 Музыка без границ. 20.00 Творцы. 20.30 «Дожинки-97». 20.40 Колыбельная. 21.00 Панорама. 21.50 X/f «Криминальный талант». С. 1. 23.00 Футбол. Кубок УЕФА. МПКЦ – «Динамо» (Тбилиси). Т. 2. 23.50 Третий тайм.

OPT

8.00, 11.00, 14.00, 17.00, 22.20 Новости. 8.15 «Девушка по имени Судьба». 9.45 Смехопанорама. 10.20 Домашняя библиотека. 10.30 «Угадай мелодию». 14.20 «Драконы подземелий». 14.45 Кварьете «Веселая квампания» 14.55 Мультитроллия. 15.15

Волшебный мир, или Синема 15.40 «Гарри – снежный человек». 16.05 ... до шестнадцати и старше 16.30 Вокруг света 17.20 «Девушка по имени Судьба». 18.05 Погода 18.10 Час пик 18.35 «Угадай мелодию». 19.00 Тема 19.45 Спокойной ночи, малыши! 20.00 Время 20.45 X/f «Разные судьбы» 22.45 Хоккей. Евролига. «Спарты» (Чехия) – «Динамо» (Москва).

Канал «Россия»

7.00, 10.00, 16.00, 19.00, 22.00 Вести. 7.25 «Ветер в спину». 8.15, 17.35 Наш Пушкин. 8.20, 15.30 Лукоморье. 8.50, 9.50 Товары – почтой. 9.00 «Санта-Барбара». Х/ф. 13.20 На за-

метку. 13.25 Деловой автограф. 13.30 Клавир. 13.45 «Несчастная индианка». Х/ф. 15.15 Лучше не бывает. 16.20 Православный календарь. 16.25 «Санта-Барбара». 17.20 Это Москва. 17.40 История одного события. 17.55 «Ветер в спину». 19.35 Национальный интерес. 20.10 «Простая история». Х/ф. 21.15 Вовремя. 22.20 Футбол. Кубок УЕФА. «Ротор» (Волгоград) – «Эребру» (Швеция). 0.20 Дежурная часть. 0.35 Тихий дом. 1.05 Телемагазин.

Санкт-Петербург

12.30, 15.30, 18.30, 21.30 Информ ТВ. 12.45 «Пивные бароны». 13.35 Срок ответа – сегодня. 14.05 Сове-

ты садоводам. 14.25, 15.55, 20.00 Телестанция «Моя Россия». 14.55 Кризис. 15.30 Аэробика «Несчастная индианка». Х/ф. 16.40 Детская программа. 16.55 «ХХ век в войнах». 17.15 Дистанция. 17.45 Футбольный клуб. 18.00, 21.00 Сегодня вечером. 18.40 Герой дня. 19.00 X/f «Эпоха радио». 21.45 X/f «Захватчицы». С. 1. 22.40 Сегодячко. 23.00 Сегодня в полночь. 23.15 В печать. 23.25 X/f «Любовь и бренные останки».

8 канал

18.00 «Пострелята». 18.30 Программа Кеннета Копланда. 19.00 «Русский транзит». 20.00 Аэробика «Новый Эдем». 20.30 Вечерница. 20.45 «Лабиринты любви». 21.45 Планета кино. 22.00 X/f «Как живете, караси?».

СЕРАДА

17 ВЕРАСНЯ

БТ

7.30 Утренний коктейль. 7.45, 17.55 «Музыкальная обойма». 7.50 «Медитация». Д/ф. 8.00, 13.00, 15.00, 18.00, 24.00 Новости. 8.10 Бездельник. 8.40 Турбобрейк. 9.00 ТВ – школе. 9.30, 17.45 Экономист. 9.40 Мультфильм. 9.55 Телебом. 10.25 Компьютерный полигон. 10.50 «Берег его жизни». С. 3. 11.55 Видимо-невидимо. 15.15 «Приключения капитана Врунгеля». Мультфильмы. 15.35 «Эта надоедливая оса». Д/ф. 16.10 «Навстречу». 16.40

«Времена года художника Эдуарда Величко». 17.00 Музыкальный антракт. 17.10 Арсенал. 18.15 «Берег его жизни». С. 3. 19.20 Тема дня. 19.40 Темная комната. 20.05 Ток-шоу «Это моя работа». 20.30 Авто-парк. 20.40 Колыбельная. 21.00 Панорама. 21.50 «Криминальный талант». С. 2. 23.20 Королевская охота.

OPT

8.00, 11.00, 14.00, 17.00, 23.30 Новости. 8.15 «Девушка по имени Судьба». 9.00 Тема 9.40 В мире животных. 10.20 Домашняя библиотека. 10.30 «Угадай мелодию». 14.20 «Драконы подземелий». 14.45 Кактус и К 14.55 До-ми-соли 15.15 Зов джунглей 15.40

«Гарри – снежный человек». 16.05 ... до шестнадцати и старше 16.30 Вокруг света 17.20 «Девушка по имени Судьба». 18.05 Погода 18.10 Час пик 18.35 «Угадай мелодию». 19.00 «В поисках утраченного». 19.45 Спокойной ночи, малыши! 20.00 Время 20.45 X/f «Дядюшкин сон» 22.25 X/f «Неженская роль»

Канал «Россия»

7.00, 10.00, 13.00, 16.00, 19.00, 22.00 Вести. 7.25 «Ветер в спину». 8.15, 17.35 Наш Пушкин. 8.20 Лукоморье. 8.50, 9.30 Товары – почтой. 9.00 «Санта-Барбара». 13.20 На заметку. 13.25 Деловой автограф. 13.30 Клавир. 13.45 «Мементо мори». Х/ф. 15.20 Лучше не бывает. 15.30 Лукоморье. 16.20 Православный календарь. 16.25 «Санта-Барбара».

ровья. 15.20 Мультфильм. 15.30 Лукоморье. 16.20 Православный календарь. 16.25 «Санта-Барбара». 17.20 Это Москва. 17.40 История одного события. 17.55 «Ветер в спину». 19.35 Национальный интерес. 20.10 «Агенты КГБ тоже влюбляются». Х/ф. 22.15 Вовремя. 22.25 Добрый вечер. 23.10 Дежурная часть. 23.25 «Киношок-97». 23.40 Лестница в небо. 0.10 Телемагазин.

Санкт-Петербург

12.30, 15.30, 18.30, 21.30 Информ ТВ. 12.45 «Предчувствие убийства». 13.35 Срок ответа – сегодня. 14.05 Советы садоводам. 14.25, 15.55, 20.00 Телестанция «Моя Россия». 14.55 Папа, мама, я – спортивная семья. 15.40, 16.00 «ХХ век в войнах». «Война в воз-

ты садоводам. 14.25, 15.55, 20.00 Телестанция «Моя Россия». 14.55 Кризис. 15.30 Аэробика «Несчастная индианка». Х/ф. 16.40 Детская программа. 16.55 «ХХ век в войнах». 17.15 Дистанция. 17.45 Футбольный клуб. 18.00, 21.00 Сегодня вечером. 18.40 Герой дня. 19.00 X/f «Суп с капустой». 21.35 Футбол. Лига чемпионов. «Эйндховен» (Голландия). 23.30 Сегодня в полночь. 23.15 В печать. 23.25 X/f «Любовь и бренные останки».

8 канал

18.00 «Пострелята». 18.30 Программа Кеннета Копланда. 19.00 «Русский транзит». 20.00 Аэробика «Новый Эдем». 20.30 Вечерница. 20.45 «Горец». 21.45 Планета кино. 22.00 X/f «Как живете, караси?».

ЧАЦВЕР

18 ВЕРАСНЯ

БТ

15.00 Новости. 15.15 «Приключения капитана Врунгеля». Мультфильмы. 15.35 Педагогический экран. 16.05 ТВ – школе. 16.35 «Музыкальная обойма». 17.00 Детский транзит. 17.45 Экономист. 18.00, 13.00, 15.00, 18.00, 24.00 Новости. 8.10 Бездельник. 8.40 Сделано в Беларусь. 9.00 ТВ – школе. 9.30, 17.45 Экономист. 9.40 Бархатный сезон. 10.10 Мультфильмы. 10.30 Творцы. 10.50 Гости в дом. 11.20 X/f «Карусель». 12.30 «Зорная ростань». 15.15 «Приключения капитана Врунгеля». Мультфильмы. 15.45 «Переход». 16.10

Усадьба. 16.40 Белорусский меридиан. 17.00 Музыкальный антракт. 17.15 Концертный сезон. 18.15 X/f «Карусель». 19.20 Тема дня. 19.40 «Простые истории». 20.00 «В джаз только девушки». 20.30 «Дожинки-97». 20.40 Колыбельная. 21.00 Панорама. 21.50 X/f «Женатый холостяк». 23.15 Акколада. 23.55 КВН. Чемпионат Беларусь.

OPT

8.00, 11.00, 14.00, 17.00, 22.30 Новости. 8.15 «Девушка по имени Судьба». 9.00 Тема 9.40 В мире животных. 10.20 Домашняя библиотека. 10.30 Играй, гармонь любимая! 14.20 X/f «Повелитель

словен». 16.00 Улица Сезам 16.25 «Х 50». 17.20 «Девушка по имени Судьба». 18.10 Погода 18.15 Человек и из-за коньков. 18.45 Погода 18.45 Спокойной ночи, малыши! 20.00 Время 20.45 X/f «Строго на юг». 22.45 X/f «Франкенштейн». 0.45 Пресс-экспресс

Канал «Россия»

7.00, 10.00, 13.00, 16.00, 19.00, 22.00 Вести. 7.25 «Ветер в спину». 8.15, 17.35 Наш Пушкин. 8.20 Лукоморье. 8.50, 9.30 Товары – почтой. 9.00 «Санта-Барбара». 13.20 На заметку. 13.25 Деловой автограф. 13.30 Клавир. 13.45 «Мементо мори». Х/ф. 15.2

СПОРТ

Чаму не ўсміхаецца фартуна?

Неўзабаве пасля заканчэння адборачнага матча чэмпіянату свету-98 па футболе паміж зборнымі Беларусі і Аўстрыі ў прэсцэнтры мінскага стадыёна «Дынама» з'явіўся Mixail Bergyanenka. Галоўны трэнер нашай нацыянальнай каманды выглядаў пакамнелым і змучаным няўдачамі

га адлёта на Брытанскія астраўы не было ясна, калі адбудзеца матч — 6 ці 7 верасня. Перанеслі на 7-е — у нашых вылецеў цэлы дзень у такім кароткім працежнку паміж Шатландыяй і Аўстрыяй. Амаль як у Адысея — паміж Сцылай і Харыбдай. Але ролю міфічнага героя Bergyanenku

ру, усе пяць тысяч глядачоў (акрамя гасцей, вядома ж) у адзін парыве выдыхнулі штосці непатрэбнае.

Аўстрыцы большую частку матча выглядалі не лепей. А вынік барацьбы вырашыла піцівілінка пасля перапынку, на працягу якой мы ўбачылі мабільную

На здымку: Андрэй Доўнар (злева) настойліва штурмаваў аўстрыйскія бастыёны, але яны выстаялі.

апошніх дзён і, у прыватнасці, апошняга паядынка. «Ну чаму нам у гэтым цыкле не ўсміхаецца фартуна?» — кінуў Mixail Nički faраваіч. І сапраўды — не ўсміхаецца.

Яе грымасы мы ўбачылі яшчэ мінулай восенню, калі Беларусы ў гасцях прайграў аўтсайдерам нашай группы эстонцам (0:1), а пасля дома згулялі ўнічью з латышамі (1:1). Ужо вясной у Рызе многа атакавалі, але прапусцілі два «сухія» мячы. Потым у пачатку лета ў Мінску як мінімум на роўных адгулялі з шатландцамі, за 90 хвілін памыліліся толькі раз, але гэтая памылка аказалася ракавой (0:1).

У трохтыднёвай даўнасці жнівенскім спаборніцтве супраць шведаў за 12 хвілін да канца матча беларусы вялі ў ліку, але ў выніку вымушаны былі скіліць галавы (1:2). Пасля — няшчасце з Дыяянай, з-за якога да сама-

не ўдалася: ягоная каманда была праглынутая і шатландцамі (1:4), і ў пазаўчарашнім матчы аўстрыцамі (0:1).

Што да матча, дык абедзве каманды выглядалі стомленымі (Аўстрыя чатырма днём раней выйграла ключавы матч у Швецыі — 1:0), футбалісты рухаліся вяла, часцяком пераходзячы на крок. Часовая актыўнасць гаспадароў і гасцей амаль авалявака заканчвалася галівымі момантамі. У першым тайме ўржвалі флэш-атакі Андрэя Доўнара, але ні ён, ні Алег Чарняўскі, ні Мірслай Рамашчанка, ні Аляксандар Кульчи мэты не дасягнулі, хаця мелі для гэтага ўсе магчымасці. Эпідэмія «мазні» пракацівалася і ў другім тайме, калі маглі забіць Рамашчанку і Сяргей Гурэнка. Калі ж Валянцін Бялькевіч, які правёў матч на рэдаксцсі бязвольна, выйшаў сам насам і катнүч меч у руки аўстрыйскому галкіпё-

аграсціную каманду, якая загнала гаспадароў у кут і закінула адзіны мячы. Пасля навесу Чэрны с праваха флангу Пфайффенбергер у высокім скаку (яму ніхто не перашкаджай) моцна і дакладна прабіў галавой метраў з 10-ці. Андрэй Сацуноўскі надзеяна ад адказнай гульні ў Москве забяспечылі сабе выхад у фінал. На жаль, згубілі ўсе шанцы нашыя суседзі з Літвы, якія прайграли ў Вільні вырашальны матч Ірландыі — 1:2 (восьмая група). I, нарашце, у дэзвіятай Германія разбіла Арменію — 4:0 і замяніла Украіну на першай пазыцыі. У апошнім матчы ўкраінцам як паветра неабходная перамога над армянамі на іхнім полі.

Стала вядома, што пустошкі ў фінальнай стадыі чэмпіянату свету датэрмінова заваявалі паднёваамерыканскія каманды Аргенціны, Калумбіі і Паграгія.

Маладзёжная зборная Беларусі згуляла ўнічью з камандай Аўстрыі — 1:1 і перад апошнім турам

займае ганарове другое месца ў групе.

1. Аўстрыя 13—4 22
2. Шатландыя 13—3 20
3. Швецыя 15—9 18
4. Латвія 10—12 10
5. Эстонія 4—15 4
6. Беларусь 5—17 4

З астатніх вызначым гульні каманд з краінай былога СССР. Сюрпризам сталася нічыя грузінскай супраць італьянцаў на сваім полі — 0:0, што дазволіла выйці ў лідэры другой групы англичанам, якія разгромілі малдаван — 4:0.

У трэцій Венгрыя перамагла Азербайджан — 3:1, у пятай Балгарыя — Ракіо — 1:0. Балгарыя незалежна ад адказнай гульні ў Москве забяспечылі сабе выхад у фінал. На жаль, згубілі ўсе шанцы нашыя суседзі з Літвы, якія прайграли ў Вільні вырашальны матч Ірландыі — 1:2 (восьмая група). I, нарашце, у дэзвіятай Германія разбіла Арменію — 4:0 і замяніла Украіну на першай пазыцыі. У апошнім матчы ўкраінцам як паветра неабходная перамога над армянамі на іхнім полі.

Стала вядома, што пустошкі ў фінальнай стадыі чэмпіянату свету датэрмінова заваявалі паднёваамерыканскія каманды Аргенціны, Калумбіі і Паграгія.

1. Швецыя — 24 ачкі. 2. Беларусь — 20. 3. Аўстрыя — 17. 4. Шатландыя — 7. 5. Латвія — 5. 6. Эстонія — 4.

Барыс ТАСМАН

Камуна-Ленінская магла ўзляцець у паветра

На пачатку верасня на тэрыторыі Камуна-Ленінскай школы Чачэрскага раёна Гомельшчыны пры пракладцы вадаправода экскаватор выцягнуў на паверхню савецкую авіябомбу 1942 года.

Калі б машына зачапіла бомбу не за стабілізатор, а за ўзрывальник, дык узляцёў быў паветра не толькі трактар, але і пракладзены побач газаправод. Сапёры, якія прыехалі з Мінска, вывезлі бомбу ў кар'ер і ўзварвалі. Трактарыст ад стрэсу пасівеў і некалькі дзён не выходзіў на працу. Улічваючы, што месца небяспечнай знаходкі — школа, не шкодзіла правесці поўнае абследаванне тэрыторыі.

Уладзімір ВАЛЕЎСКІ
Праз комін — на пошту і за краты

Сігналізацыя, металічныя краты на вонкавых і, нарэшце, моцныя цагляныя сцены Ліпінкаўскага аддзялення паштовай сувязі, што ў Лоеўскім раёне Гомельской вобласці, не сталі перашкодай для маладзетніх рабаўнікоў.

Дачакаўшыся, калі начальнік аддзялення паехала па справах, хлопцы залезлі на паддашак будынка пошты і разабралі цагляныя комін, праз які і трапілі ў памяшканне. Прыхапіўшы гроши, напіткі, гумку і каву, тым жа шляхам выбраўшися наверх. Не паленаваліся нават закласці цэглай дымакод.

Праўда, усе гэтыя хітрыкі не дапамаглі. Завадатар, 16-гадовы П. узяты пад варту.

Уладзімір ВАЛЕЎСКІ

Расійская армія пакінула пасля сябе проблемы

У райцэнтры Быхаве Магілёўскай вобласці скончылася 3-гадовая эпапея па прыёмцы ў распарараджэнне мясцовых уладаў былога вайсковага гарадка расійскіх узброенных сіл.

У выніку, як сведчыць старшыня райвыканкама Генадзь Гунёў, цяпер у «мірным» карыстанні могуць быць толькі 75% прыніятых аўтакамітэтаў. Праблему раённае кіраўніцтва бачыць у тым, што за апошнія 15 год нікага рамонту ў большасці памяшканняў вайсковай частцы не праводзілася, а быўшыя гаспадары перад сыходам амаль не клапаціліся аб захаванні маёмы. Цяпер нават цяжка называць дакладную лічбу финансавых «ўліванняў», без якіх праблему вырашыць немагчыма. Відавочна толькі, што гутарка ідзе аб мільярах.

Сымон ГЛАЗШТЕЙН

Камісіі душаць зялёнаага

У Краснапольскім раёне Магілёўскай вобласці працоўнаму чалавеку ўжо няма як і выпіцца спакойна.

Тут поўным ходам аднаўляюць дзейнасць таварыскіх судоў, камісій па барацьбе з п'янствам. З дапамогай гэтых органаў часоў застаўшы ўлады спадзяючыся перамагчы п'янства. Яно сапраўды стала вялікай праблемай. Але наўрад цы тая камісія здольныя памяняць ситуацыю.

Іван ЗАСАДА

Даты і лёсы

12 верасня

1642. Узыйшоў на эшафт за арганізацыю антыдзяржавай змовы фаварыт Людовіка XIII Анры дэ Сен-Мар. Разам з ім быў пакараны ягоны сябра дэ Ту: ён не ўдзельнічаў у змове, але ведаў пра яе і не данёс.

1812. Нараадзіўся Рычард Марш Хоў — амерыканскі вынаходнік ратацыйнай друкавальнай машыны.

1910. У Лос-Анджэлесе была прынятая на працу першая ў свеце жанчына-папіціскі місісі Elise Уэлс.

1937. У лесе калі вёскі Пянькоўская Буда (Касцюковіцкі раён) на дрэвах з'явіліся ўлёткі з заклікам: «Бі прыгнітальнікі сялянства — бальшавікоў!». Аналізуочы почыркі, энкаўздысты прыйшлі да выніку, што іх напісаў работнік мясцовага саўгаса Арицім Лайрыненка. Калі прыйшлі яго арыштаваць, Лайрыненка забіў аднаго энкаўздыста сялянін і ўцек.

1941. Сталін накіраваў на фронт дырэктыву з загадам стварыць у кожнай дывізіі загараджальнікі атрад лікам у батальён, які сілай зброя мусіць спыніць ўцекаючыя.

1972. Падчас «трасковай вайны» ля берагу Ісландыі мясцовыя канаркі патапілі два англійскія траўлеры.

1977. Паўднёваафриканскія паліцыі закатавала лідэра чорнай грамады Стывена Біка — дарэчы, прыхільнік тэорыі несупраціўству з гвалтам.

13 верасня

1562. Шляхта Вялікага княства Літоўскага на палявым сойме калі Віцебска прыняла адзыву да вялікага князя з просьбай заключыць новую (потым яе назавуць Любінскай) дзяржавную вуню з Польшчай. Нагадаем, што вялікая частка ВКЛ у той час была акупаваная маскоўцамі і крымскімі татарамі.

1857. Нараадзіўся амерыканскі фабрыкант Мілтан Хершы, які, развівачы свой бізнес, у 1903 г. пабудаваў найбуйнейшую ў свеце кандытарскую фабрыку. Яе шакалад і цукеркі Hershey Kisses добра вядомыя ціпкер і ў нас. Дарэчы, у гэты ж дзень у 1909 г. на Брайдэлі ў Нью-Ёрку адбылася прэм'ера мюзіка «Шакаладны салдат» на музыку Оскара Штрауса.

1957. У Москве нарадзіўся амерыканскі фабрыкант Мілтан Хершы, які, развівачы свой бізнес, у 1903 г. пабудаваў найбуйнейшую ў свеце кандытарскую фабрыку. Яе шакалад і цукеркі Hershey Kisses добра вядомыя ціпкер і ў нас. Дарэчы, у гэты ж дзень у 1909 г. на Брайдэлі ў Нью-Ёрку адбылася прэм'ера мюзіка «Шакаладны салдат» на музыку Оскара Штрауса.

1970. На чэмпіянаце свету па футболе ў Мексіцы капитан англійскай зборнай Бобі Мур быў абінавачаны ў крадзяжы дыяментавага бранзала з ювелірнага крамы.

1977. Памэр знаміты амерыканскі дырэктор Леапольд Стакоўскі. Ён праславіўся яшчэ ў 1916 г., калі кіраваў на канцэртах тысячай музыкантаў. Стакоўскі ніколі не карыстаўся дырэкторскай палачкай. За свае 95 гадоў ён выступаў сем тысяч разоў і зрабіў бясконную колькасць запісаў — у тым ліку ўласных пералажэнняў Баха для струнных інструментаў

14 верасня

1769. Нараадзіўся барон Фрыдрых фон Гумбальдт, заснавальнік экалогіі. На падставе ўласных экспедыцый ён выдаў 30-тамовую навуковую працу пра прыроду і культуру Паўднёвой Амерыкі.

1812. Напалеонаўскія войскі ўвайшлі ў Москву. Рускія патрыёты, што карысталіся тактыкай «выпаленай зямлі» (узываць яе пасля загадаў і Сталін падчас гітлераўскай нахадкі), у гэты ж дзень самі падпалилі горад. Пажар і недахоп харчу для войска вымусілі французскага імператара ў кастрычніку пачаць адступленне.

1852. Памэр пераможца Напалеона ля Ватэрлою, а потым прэм'ер-міністр Вялікабрытаніі герцаг Велінгтан. Ягона пахаванне па пышнасці можна парайнаць хіба што з пахаваннем Ўінстана Чэрніяля.